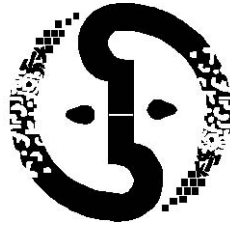

NEMZETKÖZI LEVÉLTÁRI TANÁCS

ISAAR (CPF) : SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK LEVÉLTÁRI AZONOSÍTÓ LEÍRÁSÁNAK NEMZETKÖZI SZABVÁNYA.

MÁSODIK KIADÁS

**Készítette a Nemzetközi Levéltári Tanács Leírási Szabványok Bizottsága – Elfogadták
2003. október 27–30. között Canberrában (Ausztrália)**

2004

Hugo Leendert Philip Stibbe,

az ICA Leírási Szabványok Ad Hoc Bizottság (1990–1996)
és az ICA Leírási Szabványok Bizottság (1996–2000) titkára és projektvezetője,

és

Kent Haworth

ICA Leírási Szabványok Bizottság tagja (1996–2000),
majd titkára és projektvezetője

emlékének

Megalkottaz az ICA Leírási Szabványok Bizottsága – elfogadva 2003. október 27–30.
Canberra (Ausztrália)

Terjesztés: Az ISAAR(CPF) szabvány 2. kiadása az ICA valamennyi tagjának térítésmentesen rendelkezésére áll. Elérhető az ICA weboldalán: www.ica.org.

Copyright © International Council on Archives, 60, rue des Francs-Bourgeois, 75003 Paris, France.

Akár az eredeti, akár a fordítás sokszorosítása mind a teljes tartalomra, mind az egyes részekre vonatkozóan kizárólag nonprofit céllal, a forrás megjelölésével történhet.

A magyar fordítás az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával a Szolgáltató Levéltár Koncepció megvalósítását szolgáló program „Nemzetközi levéltári szabványok fordítása és adaptálása” alprogramja megvalósítására létrehozott Szabványügyi Ad Hoc Bizottság munkájának keretében 2009-ben.

Projektvezető: Kenyeres István

A bizottság vezetője: Sipos András. Tagjai: Horváth J. András (Budapest Főváros Levéltára), Király Péter (Kiru News Bt.), Lengvári István (Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára), Nagy Sándor (Budapest Főváros Levéltára), Szatucsek Zoltán (Magyar Országos Levéltár), Tasnádi Ákos (Budapest Főváros Levéltára)

Fordította: Horváth J. András (Kenyeres István, Takács Edit és Kruzslicz Péter fordításának felhasználásával, mely megjelent a Levéltári Szemle 2005/3. számában.)

A fordítást ellenőrizte: Tasnádi Ákos, Sipos András

Tartalomjegyzék

Előszó	6
1. A szabvány célja.....	8
2. Kapcsolódó szabványok és irányelvek.....	9
3. Fogalomtár	11
4. A szabvány szerkezete és használata	11
5. AZ AZONOSÍTÓ LEÍRÁS ELEMEI	14
5.1. AZONOSÍTÁSI ADATCSOPORT	14
5.1.1. Az entitás típusa	14
5.1.2. Kitüntetett névalak	14
5.1.3. Párhuzamosan használt névalakok.....	15
5.1.4. Egyéb szabvány szerinti névalakok.....	15
5.1.5. Egyéb névalakok	16
5.1.6. A szervezetek/testületek egyedi azonosítói.....	17
5.2. LEÍRÁSI ADATCSOPORT	17
5.2.1. Létezés időköre	17
5.2.2. Történet	18
5.2.3. Helyek	18
5.2.4. Jogállás	19
5.2.5. Funkció, foglalkozás, tevékenység.....	19
5.2.6. Jogforrások/Jogszabályok, rendelkezések.....	21
5.2.7. Szervezeti felépítés/geneológia	22
5.2.8. Tágabb összefüggések.....	24
5.3. KAPCSOLATOK ADATCSOPORT	25
5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója.....	25
5.3.2. A kapcsolat jellege	25
5.3.3. A kapcsolat leírása	26
5.3.4. A kapcsolat időköre.....	26
5.4. ELLENŐRZŐ ADATCSOPORT	28
5.4.1. Leírás azonosító.....	28
5.4.2. Intézmény azonosító.....	28
5.4.3. Szabályok és/vagy szokások	29

5.4.4. A leírás státusza.....	29
5.4.5. A leírás részletessége	30
5.4.6. Létrehozás, felülvizsgálat, törlés időpontjai.....	30
5.4.7. Nyelv és írásrendszer	31
5.4.8. A leírás forrásai	31
6. SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK KAPCSOLATA LEVÉLTÁRI ANYAGOKKAL ÉS MÁS FORRÁSOKKAL.....	32
6.1. Az érintett forrás(ok) azonosítói és címei	33
6.2. Az érintett forrás(ok) típusa	33
6.3. A kapcsolat(ok) jellege.....	33
6.4. Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat időköre.....	33
A Függelék	35
Az ISAAR(CPF) 1. és 2. kiadásában szereplő leírási elemek összehasonlítása	35
B Függelék – Teljes példák.....	36
1. példa. Család azonosító leírása	37
2. példa. Személy azonosító leírása.....	41
3. példa. Szervezet/testület azonosító leírása	46

Előszó

E1. A szabvány első kiadását az ICA Leírási Szabványok Ad Hoc Bizottsága (ICA/DDS)⁵ dolgozta ki 1993 és 1995 közt. A szabványt az ICA 1996-ban bocsátotta közre. Az ICA/DDS 1996-ban, a Pekingben (Kína) rendezett Nemzetközi Levéltári Kongresszuson az ICA állandó bizottságává alakult. A jelenlegi Leírási Szabványok Bizottsága (ICA/CDS) az ISAAR(CPF) szabvány felülvizsgálatát a 2000–2004 közötti időszakra szóló munkatervében elsődleges feladatként vállalta.

E2. Jelen dokumentum, mely az ISAAR(CPF) második kiadása, az ICA Leírási Szabványok Bizottsága által végzett öt éves felülvizsgálati munkafolyamat eredménye. A felülvizsgálandó anyag véleményezésére felszólító felhívást 2000 végén levél útján juttatták el a levéltárosok közösségéhez, az ICA minden intézményi és egyesületi tagjához, valamint az ICA-n belül érintett különböző szervezeti egységekhez, továbbá a rokon nemzetközi szervezetekhez. A felhívást az ICA levelezőlistáján, valamint más levelezőlistákon is közzétették. A vélemények beérkezésének határideje 2001. július 31-e volt, annak érdekében, hogy a felülvizsgálati munka elkezdődhessen a Bizottság Brüsszelben, 2001. október 3–6. közt tartott plenáris ülésén.

E3. 2001 augusztusáig a Bizottság (ICA/CDS) titkársága a nemzeti bizottságoktól, szervezetektől és egyes személyektől 18 választ kapott. A véleményekből összesítés készült, melyet – a brüsszeli ülést előkészítő – a Bizottság minden tagja megkapott.

E4. A brüsszeli plenáris ülésen a Bizottság (ICA/CDS) megvizsgálta a hozzá eljuttatott véleményeket, és határozott a szabályzat szükséges módosításairól. A brüsszeli döntések felhasználásával készült az első szövegtervezet. Ezt a tervezetet körözték a Bizottság tagjai között, majd ezt követően a szöveget a madridi (2002. június) és a Rio de Janeiro-i (2002. november) plenáris üléseken pontosították. A tervezet 2003 januárjában került fel a Bizottság honlapjára. Ekkortól várták a véleményeket a levéltárosok nemzetközi közösségétől, amelyek beérkezésének határideje 2003. július 15. volt. A vélemények számbavételére a Bizottság canberrai (Ausztrália) plenáris ülésén került sor 2003 októberében, amikor elfogadták a végleges változatot is. A felülvizsgált szabványt Bécsben, a 2004-ben tartott 15. Nemzetközi Levéltári Kongresszuson mutatták be.

E5. Az ISAAR (CPF) szabvány jelen, második kiadása az első kiadás (1996) bővített és átszerkesztett változata. A szabvány 1996-os kiadása három – ellenőrzött azonosítási (Authority Control Area), információs (Information Area) és megjegyzések (Notes Area) – adatsoporból állt. Jelen kiadás már négy adatsoportot tartalmaz: az azonosítást (Identity Area, mely az első kiadás ellenőrzött azonosítási adatsoportjához hasonló); a leírást (Description Area, ez a korábbi információs adatsoporthoz hasonló); a kapcsolatokat (Relationships Area) és az ellenőrző adatsoportot (Control Area) (utóbbiak a megjegyzések adatsoporthoz hasonlatosak). Az utóbbi két adatsoport egészen új elemekkel bővíti a szabványt, bár az 1996-os kiadás 2.3.8. pontja is tartalmazott a kapcsolatokra vonatkozó tájékoztatást. E négy adatsoporton belül az egyes elemek és szabályok kialakítása és megfogalmazása a fogalmak világos megértését és a levéltári anyag kontextusa bemutatásának minél hatékonyabb gyakorlatát támogatja. Ezenkívül a második kiadás egy olyan részt is tartalmaz, amely leírja, hogy a levéltári azonosító leírások (archival authority records) hogyan kapcsolhatók a levéltári iratokhoz és más forrásokhoz, ideértve az ISAD(G) szabvánnyal összhangban megalkotott levéltári leírásokat is. A szabvány felülvizsgálata során a Bizottsághoz (ICA/CDS) beérkezett vélemények alapján szükség volt az 1996-os kiadásban találhatónál egyértelműbb és bővebb útmutatásra.

A Bizottság reméli, hogy az új változat megfelel azon elméleti és gyakorlati kívánalmak többségének, melyeket azok a szakemberek vetettek fel, akik az ISAAR(CPF) szabvánnyal összhangban álló ellenőrzött levéltári azonosítási rendszer (archival authority control system) felépítésén munkálkodnak. Az ISAAR (CPF) első és második kiadása leírási elemeinek összehasonlító táblázata az A függelékben található.

A szabvány felülvizsgálatában az ICA Leírási Szabványok Bizottsága (ICA/CDS) alábbi tagjai vettek részt (2000–2004):

Nils Brübach (Németország)
Herman Coppens (Belgium)
Adrian Cunningham (Ausztrália) projektigazgató és titkár, 2002–2004
Blanca Desantes Fernandez (Spanyolország)
Vitor Manoel Marques da Fonseca (Brazília)
Michael Fox (USA)
Bruno Galland (Franciaország)
Kent Haworth (Kanada) projektigazgató és titkár, 2000–2002
Juan-Manuel Herrera Huerta (Mexikó) 2002–2004
Gavan McCarthy (Ausztrália) 2002–
Per-Gunnar Ottosson (Svédország)
Lydia Reid (USA)
Dick Sargent (Egyesült Királyság)
Claire Sibille (Franciaország) 2003–
Hugo Stibbe (Kanada) projektigazgató és titkár, 2002 (átmeneti időszakra)
Yolia Tortero (Mexikó) 2003–
Stefano Vitali (Olaszország) elnök

A ICA Leírási Szabványok Bizottsága (ICA/CDS) köszönetét fejezi ki az alábbi intézményeknek, melyek helyet biztosítottak a Bizottság üléseinek, egyúttal támogatták a Bizottság munkáját:

Archives générales du Royaume et Archives de l'Etat dans les Provinces (Brüsszel, Belgium)

Ministerio de Cultura Subdirección General de los Archivos Estatales (Spanyolország)

Arquivo Nacional (Brazília)

National Archives of Australia (Ausztrália)

UNESCO

A szabvány felülvizsgálata nem jöhetett volna létre a felsorolt intézmények pénzügyi támogatása és a bizottsági ülések megszervezésében általuk nyújtott segítség nélkül.

1. A szabvány célja

1.1 Jelen szabvány olyan levéltári azonosító leírások készítéséhez ad útmutatást, melyek a levéltári anyagot keletkeztető vagy azt megőrző entitások¹ (szervezetek/testületek, személyek és családok) leírását nyújtják.

1.2 A levéltári azonosító leírások felhasználhatók:

- a) a levéltári leíró rendszerben leírási egységet képező szervezet/testület, személy vagy család leírásához;
- b) elérési pontok kialakításának és használatának szabályozásához a levéltári leírásokban;
- c) Az iratképzők közötti összefüggések, valamint az iratképzőket az általuk keletkeztetett iratokhoz és/vagy a róluk szóló vagy tőlük származó egyéb forrásokhoz fűző kapcsolatok dokumentálásához,

1.3 Az iratképzők leírása a levéltárosok egyik legfontosabb tevékenysége, függetlenül attól, hogy az manuális vagy számítógépes rendszerben történik. A leírás az iratok keletkezésével és használatával összefüggő ismeretek teljes és folyamatosan karbantartott dokumentációját igényli, különös tekintettel az anyagok és iratok provenienciájára.

1.4 E szabvány társszabványa, az ISAD(G), Az Általános Levéltári Leírás Nemzetközi Szabványa, lehetőséget nyújt arra, hogy a leírt anyag kontextusára vonatkozó információk bármely leírási szinten az anyag leírásába épüljenek be. Ugyanakkor azt is lehetővé teszi, hogy a kontextusra vonatkozó információkat ettől függetlenül rögzítsük és tartsuk karban, majd az így kezelt kontextus-információt kapcsoljuk a levéltári anyag és az iratok további információk elemekből összeállított leírásához.

1.5 Számos érv szól amellett, hogy a kontextuális információk önállóan történő leírása és karbantartása alapvető jelentőségű.

Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy az iratképző leírását és az iratok kontextusára vonatkozó információkat összekapcsoljuk egyazon iratképző több iratörző helyen kezelt iratainak leírásával, valamint az adott iratképzőhöz köthető múzeumi vagy könyvtári tételek leírásaival. E kapcsolatok létrehozása hatékonyabbá teszi az iratok kezelését és megkönnyíti a kutatást.

1.6 Ha ugyanazon iratképző által keletkeztetett iratokat több iratörző is őriz, akkor szabványosított forma alkalmazásával sokkal egyszerűbb a kontextuális információk

---

¹ Az entitás-fogalom használata a hazai (és nemzetközi) levéltári szakirodalomban nemigen terjedt el, ugyanakkor a könyvtári szaknyelv egyik bevett fogalmáról van szó, amelyet ilyen értelemben használ az ISAAR(CPF) is. A fogalomhasználatra ld.pl. KSZ/5. Könyvtári és Szakirodalmi Tájékoztatási Szabályzat. Földrajzi nevek, mint adatbázisrekordok tárgyi hozzáférési pontjai. Közreadja a Könyvtári és Szakirodalmi Tájékoztatási Szabványosítási Bizottság. Kiadja az Országos Széchényi Könyvtár (Budapest). A jóváhagyás időpontja: 2005. június. A szabvány letölthető a Könyvtári Intézet honlapjáról: http://www.ki.oszk.hu/szabalyzatok/foldrajzinevek_ksz5.pdf. Eszerint: "[...] az IFLA [International Federation of Library Associations] Katalógizálási Szakértők 1. Tanácskozása által elfogadott tervezet a besorolási rekordok [jelen anyagban azonosító leírás] entitásai-ról a következőket állapítja meg: *A besorolási rekordoknak [azonosító leírásnak] szabványos formában kell közölniük legalább a személyek, családok, testületek neveit és a tárgyszavakat. A művek tárgyául szolgáló entitás lehet: mű, kifejezési forma, megjelenési forma, példány, személy, család, testület, fogalom, objektum, esemény, hely.*"

megosztása vagy összekapcsolása. Az ilyen jellegű szabványosítás nemzetközi érdek, amennyiben a kontextusra vonatkozó információk határokon átívelő cseréjére és összekapcsolására kerül sor. A régebbi korok és napjaink irattermelésének multinacionális jellege szükségessé teszi a nemzetközi szabványosítást, mert csak ezáltal válik lehetővé az iratok kontextusára vonatkozó információk cseréje. Az irattermelés nemzetközi jellegét erősítik az olyan folyamatok, mint a gyarmatosítás, a kivándorlás vagy a kereskedelem.

1.7 Jelen szabvány azt célozza, hogy elősegítse az azonosító leírások megosztását és közös használatát azáltal, hogy előmozdítja az iratokat keletkeztető szervezetek/testületek, személyek, családok konzisztens, pontos és önmagát magyarázó leírását. A kidolgozók szándéka szerint jelen szabvány a nemzeti szabványokkal együttesen kerül alkalmazásra, vagy kiindulási pontként szolgálhat azok kialakításához.

1.8 A levéltári azonosító leírás annyiban hasonlít a könyvtárihoz, amennyiben mindkét esetben szükséges szabványosított elérési pontok létrehozása. A leírási egység iratképzőjének neve az egyik legfontosabb elérési pont. Az elérési pontok olyan, az általuk megjelölt anyag azonosításához elengedhetetlen, úgynevezett minősítő adatokat tartalmazhatnak, melyek lehetővé teszik az azonos, vagy nagyon hasonló nevű entitások egyértelmű megkülönböztetését.

1.9 A levéltári azonosító leírásoknak ugyanakkor több követelménynek kell megfelelniük, mint a könyvtáriaknak. Ezek a plusz követelmények abból adódnak, hogy a levéltári leíró rendszerekben lényeges az iratképzőkre és az iratok keletkezésének kontextusára vonatkozó információk dokumentálása. Így a levéltári azonosító leírások sokkal mélyebbre jutnak és általában sokkal több információt tartalmaznak, mint a könyvtáriak.

1.10 Jelen szabvány elsődleges célja tehát, hogy általános szabályokat határozzon meg az iratképzőkre és az iratok keletkezésének kontextusára vonatkozó levéltári leírások szabványosításához, melyek lehetővé teszik:

- a levéltári anyaghoz, iratokhoz való hozzáférést oly módon, hogy az iratok keletkezésének kontextusára vonatkozó leírásokat szolgáltatnak, amelyek a gyakran szerteágazó és fizikailag is szétszórtnan őrzött iratok leírásaihoz kapcsolódnak;

- a felhasználó számára a levéltári anyag és iratok keletkezésének és használatának keretét jelentő kontextus megértését, elősegítve az iratok jelentésének és jelentőségének interpretálását;

- az iratképzők pontos azonosítását a különböző entitások közötti kapcsolatok leírásával, különös tekintettel a szervezeteken/testületeken belüli adminisztratív változásokra, illetve a személyek, családok körülményeinek változásaira;

- az azonosító leírások cseréjét az intézmények, rendszerek és hálózatok között.

1.11 A jelen szabványnak megfelelő levéltári azonosító leírás alkalmas valamely, levéltári leírási egységhez köthető szervezet/testület, személy, vagy család elérési pontként szolgáló névalakjának és azonosságának egységesítő ellenőrzésére.

2. Kapcsolódó szabványok és irányelvek

Megjegyzés: Jelen felsorolás az ISAAR (CPF) szabvány második kiadásának véglegesítésekor, 2003 végén érvényben volt szabványokat tartalmazza. Felhívjuk a figyelmet, hogy a jövőben minden szabvány alkalmazásakor annak utolsó változata veendő alapul.

ISAD(G) - General International Standard Archival Description, 2nd ed., Madrid: International Council on Archives, 2000.

ISO 639-2 - Codes for the representation of names of languages, Alpha-3 code, Geneva: International Standards Organization, 1998.

ISO 690 - Documentation - Bibliographic references - Content, form and structure, Geneva: International Standards Organization, 1987.

ISO 690-2 - Documentation - Bibliographic references - Electronic documents or parts thereof, Geneva: International Standards Organization, 1992.

ISO 999 - Information and documentation - Guidelines for the content, organization and presentation of indexes, Geneva: International Standards Organization, 1996.

ISO 2788 - Documentation - Guidelines for the establishment and development of monolingual thesauri, Geneva: International Standards Organization, 1986.

ISO 3166 - Codes for the representation of names of countries, Geneva: International Standards Organization, 1997.

ISO 5963 - Documentation - Methods for examining documents, determining their subjects, and selecting indexing terms, Geneva: International Standards Organization, 1985.

ISO 5964 - Documentation - Guidelines for the establishment and development of multilingual thesauri, Geneva: International Standards Organization, 1985.

ISO 8601 - Data elements and interchange formats - Information interchange - Representation of dates and times, 2nd ed., Geneva: International Standards Organization, 2000.

ISO 15489 - Information and documentation - Records management, parts 1 and 2, Geneva: International Standards Organization, 2001.

ISO 15511 - Information and documentation - International standard identifier for libraries and related organizations, Geneva: International Standards Organization, 2002.

ISO 15924 - Codes for the representation of names of scripts, Geneva: International Standards Organization, 2001.

Guidelines for Authority Records and References/revised by the International Federation of Library Associations Working Group on GARE revision, 2nd ed., München: K.G. Saur, 2001 (UBCIM Publications New series, vol. 23).

Mandatory data elements for internationally shared resource authority records: report of the IFLA UBCIM Working group on Minimal Level Authority Records and ISADN, 1998

<http://www.ifla.org/VI/3/p1996-2/mlar.htm> (known as "MLAR").

Form and Structure of Corporate Headings: Recommendations of the Working Group on Corporate Headings. Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Official Publications, 1980. (updated in International Cataloguing and Bibliographic Control in 1992).

3. Fogalomtár

Az alábbi fogalomtár a szabvány szerves része. Az alábbi definíciók a szabályok szövegekörnyezetében értelmezendők.

Azonosító leírás (Authority record): olyan kitüntetett névalak, amelyhez egyéb információelemek is kapcsolódnak, melyek azonosítják és leírják a megnevezett entitást, és rámutathatnak más, vele kapcsolatban álló azonosító leírásokra is.

Elérési pont (Access point): olyan név, kifejezés, kulcsszó vagy kód, melynek segítségével a levéltári leírás, beleértve az azonosító leírásokat is, kereshető, azonosítható és megtalálható.

Irat (Record): valamely szervezet vagy személy tevékenysége vagy ügyintézése során keletkezett vagy hozzá érkezett és általa megőrzött, bármilyen formában vagy adathordozón rögzített információ.

Iratképző (Creator): bármely olyan entitás (szervezet/testület, család, személy), mely személyes vagy testületi tevékenysége során iratokat hozott létre, halmozott fel és/vagy őrzött meg.

Levéltári leírás (Archival description): Egy leírási egység és esetleges alkotórészei hiteles reprezentációjának létrehozása, olyan információk kinyerése, elemzése, rendszerezése és rögzítése révén, melyek a levéltári anyag azonosítását, kezelését, fellelhetőségét és magyarázatát szolgálják, valamint megvilágítják azt a kontextust és iratrendszert, amelyben az anyag keletkezett. A kifejezés egyben ennek az eljárásnak az eredményét is jelöli.

Minősítő adat (Qualifier): egy leírási elemhez hozzáadott információ, mely segíti az azonosító leírás beazonosítását, megértését és/vagy felhasználását.

Proveniencia (Provenance): az a kapcsolat, amely az iratokat az őket egyéni vagy testületi tevékenységük során létrehozó, felhalmozó és/vagy megőrző és használó szervezetekhez és egyénekhez fűzi.

Szervezet/testület (Corporate body): szervezet vagy személyekből álló csoport, amely saját névvel azonosítható, és amely entitásként cselekszik, vagy erre képes. Ide sorolható a testületi/hivatali minőségben folytatott egyéni tevékenység is.

4. A szabvány szerkezete és használata

4.1. Jelen szabvány a levéltári azonosító leírásba felveendő információk típusait határozza meg, és útmutatást ad az adatok leíró rendszerbe foglalására. Az azonosító leírásba foglalt

információelemek tartalmát az alkalmazás során az adott intézmény által követett gyakorlat és/vagy az általuk használt szabályok szabják meg.

4.2. Jelen szabvány olyan információelemeket foglal össze, melyek mindegyike tartalmazza:

- a) a leírási elem nevét,
- b) az adott elem leírásba való felvételének célját,
- c) az adott elem esetében alkalmazható szabályt, vagy általános szabályokat,
- d) és, amennyiben ez lehetséges, a szabály vagy szabályok alkalmazását bemutató példákat.

4.3. A bekezdések számozása csak a hivatkozások megkönnyítésére szolgál. Nem ajánlott a számozás felhasználása a leírási elemek megjelölésére, és nem tekinthető úgy, mint a leírások szerkezetére vagy az elemek sorrendjére vonatkozó előírás.

4.4. Egy levéltári azonosító leírás leírási elemei négy adatcsoportba tagozódnak:

1. Azonosítási adatcsoport:

azon információk, melyek egyértelműen azonosítják a leírt entitást, és meghatározzák a leíró rekord szabványosított elérési pontjait.

2. Leírási adatcsoport:

a leírt entitás jellegére, kontextusára és tevékenységére vonatkozó lényeges információk.

3. Kapcsolatok adatcsoportja:

más szervezetek/testületekkel, személyekkel, vagy családokkal fenntartott kapcsolatok rögzítése és leírása.

4. Ellenőrző adatcsoport:

az azonosító leírás egyértelmű azonosítására szolgál, és rögzíti, hogy azt mely intézmény milyen időpont(ok)ban hozta létre és tartja karban.

4.5. Jelen szabvány hatodik fejezete útmutatásul szolgál a levéltári azonosító leírások és a leírt entitások által képzett iratok, és/vagy a róluk szóló vagy általuk létrehozott egyéb információs források leírásainak összekapcsolásához. A hatodik fejezet tartalmaz továbbá egy adatmodellt, mely megjeleníti az iratképzőkről szóló azonosító leírások és a tőlük származó iratanyagok leírásai közötti kapcsolatokat.

4.6. Az **A** függelék táblázatában minden leírási elemnél nyomon követhetők a szabvány első és második változatának azonosságai és különbségei. A **B** függelék jelen szabvány alapján levéltári azonosító mintaleírásokat tartalmaz.²

4.7. Minden, a jelen szabványba foglalt leírási elem felhasználható azonosító leírás létrehozásához, de közülük az alábbi négy elengedhetetlen:

- a) az entitás típusa (5.1.1 elem),
- b) kitüntetett névalak (5.1.2 elem),
- c) létezésének időköre (5.2.1 elem),
- d) az azonosító leírás azonosítási kódja (5.4.1 elem).

---

² A szabvány idegen nyelvű kiadásában szereplő példákat elhagytuk, ezek az idegen nyelvű változatokban megtekinthetők. A 11 teljes példa közül háromnak a fordítását közli a Levéltári Szemle 2005/3. száma (56–70. p.) A B függelékben magyar példákon mutatjuk be a szabvány alkalmazási lehetőségeit. [A fordító]

4.8. Azt, hogy a leírás mely opcionális elemeit használják egy adott azonosító leírásban, és hogy az elemeket narratív és/vagy strukturált formában jelenítik-e meg, azt a leírt entitás sajátosságai és annak a rendszernek vagy hálózatnak a követelményei határozzák meg, melyben a leírás készítője dolgozik.

4.9. Az ISAAR(CPF)-nek megfelelően létrehozott azonosító leírásban szereplő elemek közül több használható elérési pontként. A szabványosított elérési pontokra vonatkozó szabályozást, gyakorlatot országonként vagy nyelvenként érdemes kidolgozni. Ugyanezen keretek között kellene létrehozni azokat a fogalomtárakat/tezauruszokat, és szabályokat, melyek meghatározzák az elemek tartalmának létrehozását vagy kiválasztását.

Egységesített fogalomtárak/tezauruszok kidolgozásához és továbbfejlesztéséhez hasznos segítséget adnak az alábbi ISO szabványok: ISO 5963 *Documentation - Methods for examining documents, determining their subjects, and selecting indexing terms*, ISO 2788 *Documentation - Guidelines for the establishment and development of monolingual thesauri*, ISO 5964 *Documentation - Guidelines for the establishment and development of multilingual thesauri*, ISO 999 *Information and documentation - Guidelines for the content, organization and presentation of indexes*. A leírás bármely elemében valamely publikált forrásra/műre történő bibliográfiai hivatkozás esetén az ISO 690 *Documentation - Bibliographic references - Content, form and structure* szabvány utolsó változatát javasoljuk felhasználni.

4.10. A szabványban szereplő példák csak minták, nem kötelező érvényű előírások. Az egyes szabályoknál szereplő példák csak megvilágítják azok alkalmazását, de nem jelentik a szabályok kibővítését. Nem szabad tehát ezeket a példákat, vagy azok megjelenési formáit előírásnak tekinteni. A kontextus megvilágítása érdekében minden példa után dőlt betűvel jelezzük az adott példát szolgáltató intézményt. Ez után „Megjegyzés:” szóval bevezetve további magyarázó megjegyzések következhetnek ugyancsak dőlt betűvel. A példa forrásának megjelölése, az ahhoz fűzött további megjegyzések nem tévesztendők össze magával a példával.

4.11. Jelen szabvány úgy került kidolgozásra, hogy az ISAD(G) – Az általános levéltári leírás nemzetközi szabványa – 2. kiadásával és a nemzeti leírási szabványokkal együttesen legyen alkalmazható. Ha ezeket a szabványokat egy levéltári leíró rendszerben vagy hálózatban együttesen használjuk, az azonosító leírások kapcsolódhatnak az iratanyagok leírásához. E kapcsolatok létrehozásának módjára lásd a hatodik fejezet útmutatását. A levéltári anyag ISAD(G)-nek megfelelő leírásait "az iratképző(k) neve" (ISAD(G) 3.2.1 elem) és a "szervtörténet/életrajz" (ISAD(G) 3.2.2 elem) elemek révén lehet a levéltári azonosító leírásokkal összekapcsolni.

4.12. Jelen szabvány célja, hogy azt a nemzeti szabványokkal és szokásokkal együttesen lehessen alkalmazni. A levéltárosok a saját nemzeti szabványaik alapján dönthetik el, hogy mely leírási elemek többszörözhetők, és melyek nem. Számos országban a levéltári leíró rendszerek egy adott entitásra vonatkozóan egyetlen kitüntetett névalakot követelnek meg, míg más országokban egy entitáshoz több kitüntetett névalak is tartozhat.

4.13. Az azonosítási adatok levéltárközi cseréjéhez önmagában nem elegendő a jelen szabvány; levéltári azonosítási információk számítógépes hálózatokon történő automatizált cseréje az ebben részt vevő iratörzök közötti megfelelő kommunikációs formátumnak a függvénye. Az Encoded Archival Context (EAC) egy ilyen formátum. Lehetővé teszi az ISAAR(CPF)-nek megfelelő azonosítási adatok web-en keresztül történő cseréjét. Az EAC-ot DTD (Document Type Definition) kódnyelven fejlesztették ki XML (Extensible

Markup Language) és SGML (Standard Generalized Markup Language) formátumban.

5. AZ AZONOSÍTÓ LEÍRÁS ELEMELI

5.1. AZONOSÍTÁSI ADATCSOPORT

5.1.1. Az entitás típusa

Cél:

Jelezni, hogy a leírásra kerülő entitás szervezet/testület, személy, vagy család.

Szabály:

Határozzuk meg a leírt entitás típusát (szervezet/testület, személy vagy család).

Példák:

Szervezet

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság azonosító leírása

Institución

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Ente

Italy, Archivio di Stato di Firenze

Megjegyzés: For the authority record: Granducato di Toscana, principato mediceo, Auditore dei benefici ecclesiastici, Firenze (1545-1722)/ Granducato di Toscana, principato mediceo, Segreteria del Regio diritto, Firenze (1722-1737)

Famille

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: For the authority record: Orléans, maison d'

Entidade coletiva

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)

5.1.2 Kitüntetett névalak³

Cél:

Szabványosított és ellenőrzött elérési pont létrehozása, amely lehetővé teszi egy szervezet/testület, személy, vagy család egyértelmű azonosítását.

Szabály:

A leírt entitás nevének a leírást létrehozó intézmény által alkalmazott, a nemzeti vagy nemzetközi szabályoknak és szokásoknak megfelelő, kitüntetett alakját kell rögzíteni. Alkalmazni kell mindazokat a mindősítő adatokat – pl. dátum, hely, jogi státus, foglalkozás, cím stb. –, melyek szükségesek ahhoz, hogy a kitüntetett névalakot más, hasonló nevű entításoktól megkülönböztethessük.

A "Szabályok és szokások" (5.4.3.) elemnél külön tüntesük fel a kitüntetett névalak képzésénél alkalmazott szabályt.

Példák:

Pécsi Tudományegyetem

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

---

³ Lásd a 4.12. bekezdést. A hazai gyakorlatban egyetlen kitüntetett névalak elfogadását javasoljuk. [A fordító]

Megjegyzés: Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság azonosító leírása

Granducato di Toscana, principato mediceo, Auditore dei benefici ecclesiastici, Firenze (1545-1722)

Granducato di Toscana, principato mediceo, Segreteria del Regio diritto, Firenze (1722-1737)

Italy, Archivio di Stato di Firenze

Megjegyzés: *Multiple authorized forms of name for the same corporate body*

Consejo de Guerra

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: *For the authority record: Consejo de Guerra*

Noel family, Earls of Gainsborough

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

York University Senior Common Rooms Inc.

Canada, York University Archives

Dampierre, Auguste-Henri-Marie Picot de (1756-1793 ; général)

France, Archives départementales de l'Aube

5.1.3. Párhuzamosan használt névalakok

Cél:

Jelezni, hogy a kitüntetett névalak más nyelven vagy más írásmódban milyen formában jelenik meg.

Szabály:

Az azonosító leírást létrehozó intézmény által alkalmazott valamennyi nemzeti vagy nemzetközi szabálynak és szokásnak megfelelően tüntessük fel a névváltozatokat, kiegészítve ezen szabályok és szokások által előírt al-elemekkel, minősítő adatokkal. A "Szabályok és szokások" (5.4.3.) elemnél fel kell sorolni az alkalmazott szabályokat, szokásokat.

Példák:

University of Pécs

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Maestre Racional de la Casa y Corte del Rey de Aragón

Y

Mestre Racional de la Casa i Cort del Rei d'Aragó.

Spain, Archivo de la Corona de Aragón

Megjegyzés: *For the authority record: Maestre Racional de la Casa y Corte del Rey de Aragón*

Awdurdod Cwricwlwm ac Asesu Cymru, 1994-1997

AND

Curriculum and Assessment Authority of Wales, 1994-1997

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

International Institute of human rights

Instituto internacional de derechos humanos

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: *For the authority record: Institut international des droits de l'homme*

5.1.4. Egyéb szabvány szerinti névalakok

Cél:

A szervezet/testület, személy vagy család azon szabványos névalakjainak rögzítése, melyek az entitás nevének kitüntetett alakjához használt szabálytól eltérő szabályok alapján lettek meghatározva. Ez megkönnyítheti az azonosító leírások különböző szakmai közösségek között megosztott használatát.

Szabály:

Rögzítsük a leírt entitás más szabályok vagy szokások szerint szabványosított névalakjait. Soroljuk fel ezen szabályokat, valamint, ha célszerű, a szabványosított névalakot megalkotó intézmények nevét.

Példák:

Toscana (Granducato), Segreteria del regio diritto
(RICA = Regole italiane di catalogazione per autore)

Italy, Archivio di Stato di Firenze

Megjegyzés: *Standardised form of the name Granducato di Toscana, principato mediceo, Auditore dei benefici ecclesiastici, Firenze (1545-1722)/ Granducato di Toscana, principato mediceo, Segreteria del Regio diritto, Firenze (1722-1737), according to Italian libraries cataloguing rules*

Mistry, Rohinton, 1952- [AACR2]

Canada, York University Archives

5.1.5. Egyéb névalakok

Cél:

Rögzíteni az adott szervezet/testület, személy vagy család nevének minden olyan alakját, melyek nem szerepelnek az azonosítási adatszoport más elemeiben.

Szabály:

Soroljuk fel azokat az egyéb neveket, melyeken az entitás ismert lehet, pl.:

- ugyanazon név más formáit (pl. betű- vagy mozaiknév),
- szervezetek/testületek más neveit, például az időközben történt névváltozásokat az ezekhez tartozó évszámokkal,
- személyek vagy családok névváltozatait, például a névváltozásokat az ezekhez tartozó évszámokkal; álnevek, leánykori nevek stb.,
- a személy vagy családnév előtt vagy után szereplő címeket/rangokat, pl. az egyén vagy család által használt tiszteletbeli vagy nemesi rangokat.

Példák:

PTE

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Magyar Nemzeti Múzeum Igazoló Bizottsága

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság azonosító leírása

Regio diritto

Segreteria della reale giurisdizione

Italy, Archivio di Stato di Firenze

Megjegyzés: *Other form of the name for the authority record: Granducato di Toscana, principato mediceo, Auditore dei benefici ecclesiastici, Firenze (1545-1722)/ Granducato di Toscana, principato mediceo, Segreteria del Regio diritto, Firenze (1722-1737)*

<i>Egyéb névalakok</i>	<i>Kereszthivatkozás</i>	<i>Kiüntetett névalak</i>
Consejo de Guerra y Marina Consejo de la Guerra Supremo Consejo de Guerra Real y Supremo Consejo de Guerra	Lásd	Consejo de Guerra

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: *For the authority record: Consejo de Guerra*

Noel family, Barons Noel

Noel family, Barons Barham

Noel family, Viscounts Campden

Noel family, baronets, of Barham Court

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

Bordeaux, duc de France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: *For the authority record: Chambord, Henri, comte de*

Arquivo Público do Império (1838 – 1890)

Arquivo Público do Império

Arquivo Público Nacional (1890 – 1911)

Arquivo Público Nacional

Arquivo Nacional (1911 -)

Arquivo Nacional

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: *For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)*

5.1.6. A szervezetek/testületek egyedi azonosítói

Cél:

Olyan szám- vagy betűkódok megadása, melyek az adott szervezet/testület azonosítására szolgálnak.

Szabály:

Rögzítsük, ha ez lehetséges, a szervezetre/testületre vonatkozó hivatalos azonosítószámokat vagy más azonosító kódokat (pl. a vállalat bejegyzési számát), és tüntessük fel, hogy ezeket milyen jogszabály vagy rendszer szerint rendelték hozzá a szervezethez/testülethez.

Példák:

Registered company 60096 (Companies House, England)

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

Megjegyzés: *For the corporate body Cerain Iron Ore Company Ltd*

04.374.067/0001-47 (Cadastro Nacional de Pessoas Jurídicas - CNPJ)

00320 (nº da unidade protocolizadora no Governo Federal)

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: *For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)*

5.2. LEÍRÁSI ADATCSOPORT

Az adatsoport célja a szervezetek/testületek, személyek vagy családok történetének, tevékenységének, szerepének, ezek kontextusának leírása.

A létezés, fennállás időkorét (5.2.1.) külön elemként kell megadni.

Az 5.2.3. – 5.2.8. elemeknek megfelelő adatok rögzíthetők önálló, strukturált adatelemek formájában és/vagy szöveges formában az 5.2.2. elemben.

5.2.1. Létezés időköre

Cél:

Rögzíteni a szervezet/testület, személy vagy család fennállásának/életének/létezésének időkorét.

Szabály: Soroljuk fel a leírt entitás fennállásának/életének/létezésének időköreit. A szervezeteknél/testületeknél adjuk meg a létrehozás/alapítás/törvényes bejegyzés, valamint a megszűnés időpontját. A személyeknél adjuk meg a születés és az elhalálozás időpontjait, ha ezek ismeretlenek, akkor hozzávetőlegesen.

Párhuzamos dátumjelölési rendszerek használata esetén az időpontok többféle szabály szerint is megadhatók. A „Szabályok és szokások” (5.4.3.) elemben adjuk meg a használt dátumjelölés(ek) szabályait (pl. ISO 8601).

Példák:

18. századtól a 20. sz. második feléig

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: *Gyenes család azonosító leírása*

1516 (probable)/1834-03-24

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: *For the authority record: Consejo de Guerra*

12th – 20th century

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

1573-XXe siècle

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: *For the authority record: Bérulle, famille*

5.2.2. Történet

Cél:

A szervezet/testület, személy vagy család rövid történetének ismertetése.

Szabály:

Elbeszélő formában vagy kronologikus rendben fel kell sorolni a leírásra kerülő entitás életének/működésének főbb eseményeit, tevékenységeit, eredményeit. Ide tartozhatnak a nemre, nemzetiségre, családra, vallási vagy politikai elkötelezettségre vonatkozó információk. Az elbeszélés szerves részeként minden lehetséges helyen közölni kell a vonatkozó évszámokat.

Példák:

A PTE 2000-ben jött létre a Janus Pannonius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a szekszárdi Illyés Gyula Tanárképző Főiskola egyesülésével. A korábban integrált Pollack Mihály Műszaki Főiskola 2004-ben egyetemi kar státuszt kapott (Pollack Mihály Műszaki Kar). 2005-ben a Pécsi Tudományegyetem tizedik karaként alakult meg a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar. 2006-ban az Egészségügyi Főiskolai Kar egyetemi karrá alakult, új neve: Egészségtudományi Kar.

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

El Consejo de Órdenes fue establecido a raíz de la incorporación a la Corona de los maestrazgos de las órdenes militares castellanas (Santiago, Calatrava y Alcántara) (1487-1495). Su fecha de creación no está determinada con exactitud, aunque algunos autores la sitúan sobre 1498.

El Consejo de Órdenes, que en 1707 había asumido también la administración de Montesa, aunque no fue formalmente incluido en las reformas de la Administración del Antiguo Régimen de 1834 (RR.DD. de 24 de marzo de 1834, Decreto V), se transformó en 1836 en un nuevo organismo constitucional, el "Tribunal Especial de las Órdenes".

Spain, Archivo Histórico Nacional

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Órdenes

The York University Senior Common Room was established at Glendon Hall in 1963. This Senior Common Room became the Glendon College Common Room in 1966 when the Founders College Senior Common Room opened on the Keele Street campus in that year. This latter establishment was renamed the York University College Faculty Common Room in 1968 and, as new colleges were opened on the campus an umbrella body, the York University Senior Common Room Inc., was established to serve as a license holder and victuals contractor for the several SCR's. Membership in the Senior Common Room was restricted to academic and senior administrative staff, although honorary or special members could be adopted by the membership. The Senior Common Room Inc. was managed by a five-person Board of Directors who were all regular members of the SCR. The Senior Common Room Inc. was disbanded in 1976.

Canada, York University Archives

Originaire de Champagne, la famille Bérulle fut anoblie par charge en 1573, en la personne de Claude de Bérulle, conseiller au Parlement, marié à Louise Seguier. De cette union naquirent deux fils : Pierre et Jean de Bérulle. Pierre (1575-1629) fut l'auteur de l'établissement des Carmélites, le fondateur et le premier général des prêtres de l'Oratoire en France. Il fut promu cardinal, en 1627. Son frère, Jean eut un fils unique, Charles ISAAR (CPF), 2nd Edition 17

de Bérulle. L'arrière-petit-fils de Charles, Amable-Pierre-Thomas, marquis de Bérulle, fut premier président au parlement de Grenoble après 1760. Il épousa en 1748 Catherine-Marie-Rolland, fille de Pierre-Barthélémy Rolland, comte de Chambaudoin, conseiller de Grand-Chambre. Le nom des Bérulle s'éteignit au XXe siècle. La famille Bérulle était alliée aux familles du Châtelet et Habart.

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: History for the authority record: Bérulle, famille

1918 Geheimer Regierungsrat im Reichsjustizministerium, 1921-1927 Ministerialdirektor im Reichsministerium des Innern, 1928-1933 Vizepräsident der Reichsschuldenverwaltung, Mitglied des Verfassungsausschusses der Länderkonferenzen, 1932 Vertreter Preußens vor dem Staatsgerichtshof, 1933-1953 Professor für Staatswissenschaften an der New School for Social Research New York.

Germany, Bundesarchiv

5.2.3. Helyek

Cél:

Azon fontosabb helyeknek felsorolása, melyek területén a szervezet/testület, személy vagy család székhelye volt, ahol élt, lakott, működött, melyekkel kapcsolatba került, vagy melyekre illetékessége kiterjedt.

Szabály:

Minden főbb helység esetén rögzítsük a hely nevét, az entitáshoz való kapcsolódás jellegét, valamint a vonatkozó időkört.

Példák:

Születés helye: Nagymágocs

Halálozás helye: Dunakeszi

Tartózkodási helyek: Miskolc, 1918; Sátoraljaújhely, 1922-11-05 - 1928-03; Alag, 1935-1946; Eljegyzés: Ungvár, 1901-08-17.

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Necsey István azonosító leírása

- Valladolid (sede habitual hasta 1561 y en 1601/1605)

- Madrid (sede en 1561/1601 y 1606/1839)

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Estates in 1883: Rutland 15,076 acres, Gloucestershire 3,170 acres, Leicestershire 159 acres, Lincolnshire 89 acres, Warwickshire 68 acres, Northamptonshire 6 acres; total 18,568 acres worth £28,991 a year.

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

Birth: Krefeld, Germany (14 May 1899) Death: Edinburgh (17 March 1994)

United Kingdom, Royal Society

Les Larcher, seigneurs d'Olizy en Champagne, étaient originaires de Paris. Leurs seigneuries d'Arcy et d'Avrilly étaient situées dans les actuels départements de Saône-et-Loire et de l'Allier.

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: For the authority record: Larcher, famille

Sediado no Rio de Janeiro e dispendo de uma coordenação regional no Distrito Federal, em Brasília, atua em todo o território nacional

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)

5.2.4. Jogállás

Cél:

A szervezet/testület jogállásának közlése.

Szabály:

Rögzítsük a szervezet/testület jogállását, valamint, ha szükséges, a típusát, az érvényesség idejével együtt.

Példák:

Állami felsőoktatási intézmény

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Organismo de la Administración Central del Estado 1516 (probable)/1834

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Department of State

Australia, National Archives of Australia

Órgão público do Executivo Federal, da administração direta

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)

Ufficio governativo di antico regime

Italy, Archivio di Stato di Firenze

5.2.5. Funkció, foglalkozás, tevékenység

Cél:

Soroljuk fel a szervezet/testület, személy vagy család funkcióit, foglalkozásait, tevékenységeit.

Szabály:

Rögzítsük a leírt entitás funkcióit, foglalkozásait, tevékenységeit, valamint, ha ez szükséges, az ezekhez kapcsolódó időpontokat. Szükség esetén le kell írni a tevékenység, foglalkozás vagy funkció természetét/sajátosságait.

Példák:

Az igazolóbizottság hatáskörébe tartozó állami intézmények alkalmazottainak igazoló eljárás alá vonása, azok 1939-1945 közötti politikai (közéleti-munkahelyi) tevékenységének vonatkozásában.

Az igazolás alá vont Magyar Nemzeti Múzeum korabeli szervezete az 1934: VIII. tc. értelmében kiterjedt: I. a Magyar Királyi Országos Levéltár közös címébe foglalt Kormányhatósági Levéltárra és a Magyar Nemzeti Múzeum Levéltárára; II. az Országos Széchenyi Könyvtárra; III. az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumra; IV. a Magyar Történeti Múzeum közös címébe foglalt Régészeti-Történeti-Iparművészeti Gyűjteményekre és a Néprajzi Múzeumra; V. az Országos Természettudományi Múzeumra; VI. a Közgyűjtemények Országos Főfelügyelőségére. Az igazolások kiterjedtek a Hopp Ferenc Keletázsiai Múzeumra, a gróf Teleki Pál Tudományos Intézetre, és a Báró Eötvös József-Collegium is.

A nyugatra távozott, később hazatérő alkalmazottak igazolását nem ez a bizottság, hanem a Budapesti 321/b. (Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium II.) sz. Igazolóbizottsága végezte.

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság azonosító leírása

La Segreteria del regio diritto fu competente nelle seguenti materie:

negli affari che in materie beneficiari ed ecclesiastiche interessavano i diritti della corona;

la difesa dei diritti, anche di privati, che fossero lesi dalla giurisdizione ecclesiastica;

la concessione dell'Exequatur ai brevi pontifici e agli atti di paesi esteri, ma solo nel caso in cui non ledevano i diritti pubblici toscani;

la concessione del permesso di entrare in possesso di benefici a chi ne avesse decreto di legittima investitura;

la spedizione dei benefici di nomina regia, previo consulto e consenso del principe, e la spedizione dei

benefici di patronato popolare e comunitativo e di patronato dei luoghi pii dipendenti dallo Stato;

la supervisione e cognizione economica dei ricorsi contro gli ecclesiastici, secolari e regolari;

la soprintendenza alla amministrazione dei conventi, dei monasteri, conservatori e luoghi pii, non dipendenti

dalle amministrazioni comunitative del Granducato;

la vigilanza per la conservazione degli edifici sacri;

la presa visione e cognizione di tutti gli affari relativi alle leggi di ammortizzazione e di tutte le suppliche

riguardanti i patrimoni ecclesiastici del Granducato.

Italy, Archivio di Stato di Firenze

La finalidad del Consejo de Guerra fue la resolución de todos los asuntos relacionados con el ámbito militar. Simultáneamente tuvo competencias judiciales y gubernativas.

Por las primeras entendía en todas las causas civiles y criminales en las que intervenía personal militar.

Por las segundas resolvía cuestiones de levas y reclutamientos, nombramientos de jefes militares, aprovisionamiento, construcción de navíos, preparación de armadas, fabricación de armamento, sistemas defensivos, hospitales, ejércitos permanentes de la Península (guardas y milicias...).

En el s.XVIII con la creación de la Secretaría del Despacho Universal de la Guerra las atribuciones del Consejo quedaron reducidas a cuestiones contenciosas y judiciales, asuntos de protocolo e interpretación de ordenanzas y reglamentos militares.

El ámbito territorial de actuación se limitó a la Península, Islas Baleares y Canarias así como norte de África.

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Estate ownership; social, political and cultural role typical of the landed aristocracy in England. The first Viscount Campden amassed a large fortune in trade in London and purchased extensive estates, including Exton (Rutland) and Chipping Campden (Gloucestershire). The Barham Court (Kent) estate was the acquisition of the first Baron Barham, a successful admiral and naval administrator (First Lord of the Admiralty 1805).

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

Defence Co-ordination; Internees (NAA Functions Thesaurus);

The Department of Defence Co-ordination was responsible for the co-ordination of defence activities, and in particular, for the following:

(i) Defence policy: All matters of Defence policy in their relation to the Departments of Navy, the Army, Air and Supply and Development

(ii) Administrative co-ordination and review:

(a) Co-ordination of the activities and requirements of the Navy, Army and Air Departments in the administrative sphere.

(b) Higher co-ordination between the Departments of the Navy, Army, Air and Supply and

Development in its relation to the requirements of the several services.
 (c) Co-ordination of all joint-service matters.
 (d) Co-ordination of Civil Staff matters (other than Public Service).
 (iii) Financial Co-ordination and review:
 (a) Co-ordination of the financial requirements of defence policy affecting Departments of Army, Navy, Air, Supply and Development, and defence Co-ordination.
 (b) Review of major financial proposals and expenditure of the Departments referred to in (a).
 (c) General control of funds allotted for the carrying out of Defence Policy, together with the supervision of audit authorisations and expenditure
 (d) Co-ordination of the financial regulations of the Departments of Navy, Army and Air.
 (iv) Works Co-ordination and review:
 (a) Co-ordination of the works requirements of the Service Departments and the Department of Supply and Development.
 (b) Maintenance of uniform standards and specifications.
 (c) Inspection and review.
 (d) General schemes of office accommodation for the Department of Defence Co-ordination, Navy, Army and Air, including the Victoria Barracks area.
 (v) Commonwealth War Book:
 (a) Maintenance of the Commonwealth War Book
 (b) General Administration of the National Security Act and Regulations and co-ordination of departmental action thereunder.
 (vi) Civilian defence and State Co-operation: Advice on plans for civil defence and co-ordination of activities of States in relation thereto.
Australia, National Archives of Australia

Gestão e recolhimento dos documentos produzidos e recebidos pelo Poder Executivo Federal, preservação e acesso aos documentos sob sua guarda e acompanhamento e implementação da política nacional de arquivos, na forma do disposto no art. 2º do decreto nº 3.843, de 13/6/2001.

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: For the authority record: *Arquivo Nacional (Brasil)*

Les Larcher, seigneurs d'Olizy en Champagne, étaient originaires de Paris. Plusieurs membres de cette famille furent, du XVIe au XVIIIe siècle, intendants, conseillers au Parlement, présidents en la Chambre des comptes.

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: For the authority record: *Larcher, famille*

Lawyer; Civil Servant; Professor for Public Policy

Germany, Bundesarchiv

5.2.6. Jogforrások/Jogszabályok, rendelkezések

Cél:

Megjelölni a szervezet/testület, személy, vagy család funkcióira, hatalmi, felelősségi, vagy tevékenységi, illetékességi és hatáskörére (ezek területi kiterjedésére is) vonatkozó jogszabályok/rendelkezések forrását.

Szabály:

Rögzítsük, a vonatkozó dátumokkal együtt, azon jogszabályokat, hivatali utasításokat, alapszabályokat, kiváltságokat, melyekből az entitás felelősségi köre, funkciója, hatalma származik, valamint az ezekkel összefüggő illetékesség és hatásköri változásokat.

Példák:

15/1945. M.E. rendelet a közalkalmazottak igazolásáról

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: *Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság azonosító leírása*

- Instrucciones de 1586-06-13 por las que se crean y definen las secretarías de Tierra y Mar.
- Real Cédula de 1646-04-14 sobre división de la Secretaría de Tierra en dos: Secretaría de Tierra-Cataluña y Secretaría de Tierra- Extremadura.
- Real Decreto de 1706-10-02 reduciendo a una las dos secretarias del Consejo.
- Real Decreto de Nueva Planta para el Consejo de Guerra de 1714-04-23.
- Real Decreto de Nueva Planta para el Consejo de Guerra de 1715-08-23.
- Real Decreto de Nueva Planta para el Consejo de Guerra de 1717-01-20.
- Real Cédula de Nueva Planta para el Supremo Consejo de la Guerra de 1773-11-04

- Decreto de 1834-03-24 de supresión de Consejo de Guerra.

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Creation: Executive Council Meeting No. 72 (Prime Minister's Department No.167) 13 November 1939

Abolition: Executive Council Meeting No.59A (Prime Minister's Department No.13) of 14 April 1942.

The Administrative Arrangements Orders of 29 November 1939

(Commonwealth of Australia Gazette, No. 153 of 30 November 1939) listed the Acts administered by the Department as:

- Defence Act 1903-1939 (except in relation to the organisation and control of the Naval

- Forces or the Military Forces)

- Defence Equipment Act 1924, 1928, 1934, 1936, 1937, 1938, 1939

- Defence (Visiting Forces) Act 1939

- Geneva Convention Act 1938

- National Registration Act 1939

- National Security Act 1939

- Telegraph Act 1909

- War Precautions Act Repeal Act 1930-1934, Section 22

Australia, National Archives of Australia

Admitted to the Royal Australasian College of Medical Administrators, 1 May 1974

Australia, Australian Science and Technology Heritage Centre

C'est par la loi du 28 pluviôse an VIII (17 février 1800) que Napoléon Bonaparte crée la fonction préfectorale à la tête du département, circonscription administrative instituée le 22 décembre 1789 par la Constituante. En 1800, le préfet devient dans le département "le seul chargé de l'administration" (art. 3).

L'ordonnance du 6 novembre 1817 réduit le Conseil de préfecture de la Somme à 3 membres. Le décret du 28 mars 1852 le réduit de 5 à 4 membres, confirmé par la loi du 21 juin 1865. La loi du 6 septembre 1926 réforme l'organisation des conseils de préfecture, qu'elle supprime (intégration au conseil de préfecture interdépartemental de Rouen). Ces derniers sont, par décret du 30 septembre 1953, rebaptisés "tribunaux administratifs".

Également institué par la loi du 28 pluviôse an VIII, le poste de secrétaire général a subi bien des vicissitudes : supprimé en 1817, rétabli en 1820, supprimé à nouveau par ordonnance du 1er mai 1832, rétabli par décret du 289 décembre 1854 et définitivement rétabli en 1865.

France, Archives départementales de la Somme

Megjegyzés: For the authority record: Somme, préfecture

5.2.7. Szervezeti felépítés/geneológia

Cél:

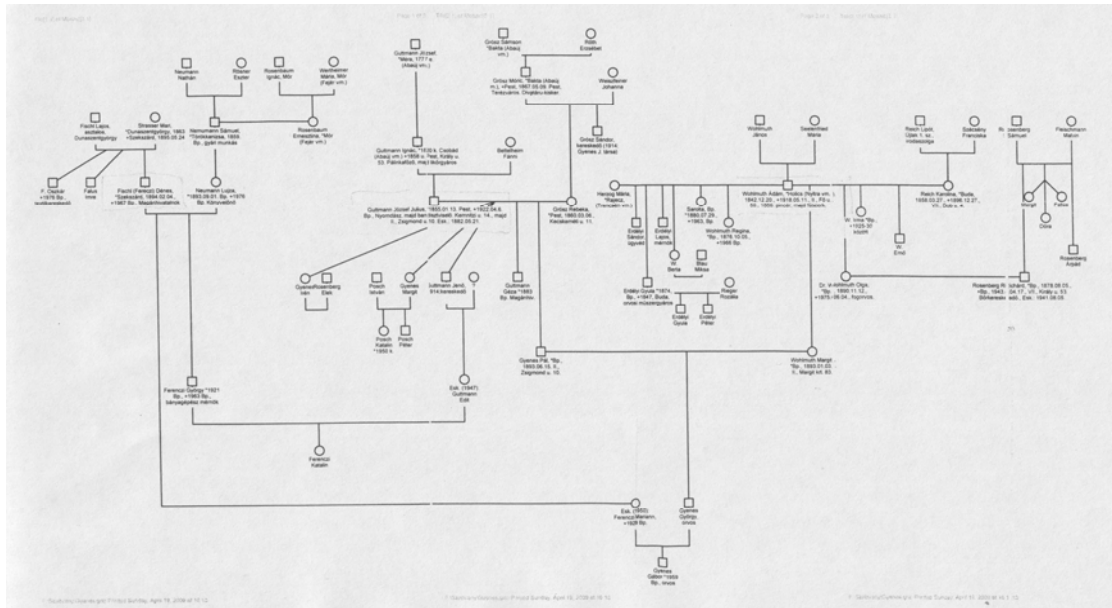
Leírni a szervezet/testület belső szervezeti felépítését vagy a család származási rendjét (családfa).

Szabály:

Szervezet/testület esetén írjuk le a szervezeti felépítést, és rögzítsük az időközben történt változtatásokat és azok időpontjait, amilyen mértékben ez szükséges a szervezet/testület működésének megértéséhez (pl. szervezeti ábra segítségével).

Család esetében a leszármazás rendjét írjuk le (pl. családfa segítségével), oly módon, hogy a tagok közötti kapcsolatok a vonatkozó dátumokkal együtt legyenek feltüntetve.

Példák:

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára
Megjegyzés: Gyenes család azonosító leírása

Hasta 1586 la organización interna del Consejo de Guerra fue mínima. Con el Rey como presidente, el Consejo estaba constituido por varios consejeros y un secretario, que lo era a su vez de otros consejos, ayudado por oficiales, escribientes y restante personal subalterno.

A partir de 1554 un auditor se encargaba de las materias judiciales y se amplía el número de consejeros, oscilando entre cinco y diez.

En 1586 la Secretaría del Consejo de Guerra se desdobra en Secretaría de Tierra y Secretaría de Mar. El mayor control de dos áreas conflictivas determinó la división en 1646 de la Secretaría de Tierra en dos: Secretaría de Tierra-Cataluña y Secretaría de Tierra-Extremadura.

Tras el advenimiento de la dinastía borbónica a principios del s.XVIII sufrió sucesivas reorganizaciones administrativas acorde con sus nuevas funciones. Las secretarías se unificaron en 1706.

En 1717 la planta del Consejo se redujo en cuanto a su número de consejeros, divididos en militares y togados, la presidencia recayó en el Secretario del Despacho de Guerra y la secretaría desaparece, tramitándose la actividad administrativa a través de la Escribanía de Cámara. La nueva planta del año 1773 reserva, como tradicionalmente ocurrió, la presidencia a la persona del Rey, amplía a veinte el número de consejeros, diez natos y diez asistentes, divididos en sala de gobierno y justicia, y de nuevo restituye la figura del secretario. La plantilla se completa con dos fiscales, tres relatores, un escribano de cámara, abogado, agente fiscal, procurador, oficiales, escribientes, alguaciles y porteros. Esta estructura permaneció prácticamente estable hasta su supresión en 1834.

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Sir Edward Noel (d 1643) married Julian, daughter and co-heir of Baptists Hicks (d 1629), Viscount Campden, and succeeded to the viscounty of Campden and a portion of his father-in-law's estates. The third Viscount Campden (1612-82) married Hester Wotton, daughter of the second Baron Wotton. The fourth Viscount Campden (1641-89, created Earl of Gainsborough 1682) married Elizabeth Wriothsley, elder daughter of the fourth Earl of Southampton. Jane Noel (d 1811), sister of the fifth and sixth Earls of Gainsborough, married Gerard Anne Edwards of Welham Grove (Leicestershire) and had issue Gerard Noel Edwards (1759-1838). He married in 1780 Diana Middleton (1762-1823) *suo jure* Baroness Barham, daughter of Charles Middleton (1726-1813), created first Baronet of Barham Court (Kent) in 1781 and first Baron Barham in 1805. GN Edwards assumed the surname Noel in 1798 on inheriting the sixth Earl of Gainsborough's Rutland and Gloucestershire estates (though not the Earl's honours, which were extinguished); and he later inherited his father-in-law's baronetcy. His eldest son John Noel (1781-1866) succeeded to the estates of his mother and his father, to his mother's barony and his father's baronetcy, and was created Viscount Campden and Earl of Gainsborough in 1841.

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

Originaire de Chinon, en Touraine, enrichie dans la finance, la famille Le Riche fut anoblée au début du XVIIIe siècle. Fils de Pierre Le Riche, seigneur de la Blotière, gentilhomme de la Maison du Roi et valet de chambre de la Reine, Alexandre le Riche (1663-1735), seigneur de Courgains, en Anjou, et de Brétignolles, en Touraine, fut successivement secrétaire du roi, receveur général des finances à Montauban puis à Amiens, directeur général des fermes au Mans et fermier général.

De son premier mariage avec Anne Lebreton, Alexandre le Riche avait eu un fils, Alexandre-Jean-Joseph de la Poupelière (1692-1762), fermier général (1716-1718 et 1721-1762), homme de lettres, auteur d'un

Journal de voyage en Hollande (1731) et des *Tableaux et moeurs du temps*, mécène et musicien.
D'un deuxième mariage avec Madeleine-Thérèse Chevalier de la Chicaudière, Alexandre Le Riche eut cinq enfants, dont Alexandre-Edme Le Riche de Cheveigné (1697-1768), conseiller au parlement, qui épousa en 1719 Claire-Elisabeth Le Pelletier de la Houssaye, et Alexandre-Pierre le Riche, seigneur de Vandy, directeur général des fermes au Mans en 1771.

Le fils cadet d'Alexandre-Edme, Félix-Alexandre-Claude Le Riche du Perché de Cheveigné (né en 1720), conseiller au parlement de 1766 à 1771, eut de son mariage (1775) avec Louise Adélaïde Toustain un fils, Alexandre-Etienne-Bonaventure, auditeur au Conseil d'Etat, qui épousa une petite-fille de Mathieu-Augustin, comte de Cornet, pair de France (1750-1832). Alexandre-Etienne-Bonaventure eut un fils, Auguste-Alexandre, et un petit-fils, Alexandre-Fernand-Augustin.

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: *Genealogy for the authority record: Le Riche, famille*

5.2.8. Tágabb összefüggések

Cél:

Információt adni az általános társadalmi, kulturális, gazdasági, politikai, történeti stb. körülményekről/kontextusról, melyben a szervezet/testület, személy vagy család élt vagy tevékenységét folytatta.

Szabály:

Adjunk információkat, melyek jellemzik azt a társadalmi, kulturális, gazdasági, politikai, történeti stb. környezetet/kontextust, melyben a leírt entitás tevékenységét folytatta.

Példák:

Az első pécsi egyetemet Nagy Lajos király alapította 1367-ben. Ez a tradíció persze inkább csak virtuális, hiszen a történelem viharai miatt az egyetem hosszú ideig nem működött. A XVIII. század végétől folyik Pécsen újra felsőoktatás, de igazi egyetemi képzés a pozsonyi egyetem 1923-as Pécsre helyezésével indul újra. A két háború között a pécsi egyetem nemzetközi hírnévvel büszkélkedhetett – Kerényi Károly, Thienemann Tivadar, Halasy Nagy József és mások. A Pécsi Tudományegyetem a Tanárképző Főiskola integrálásával 1982-től lett Janus Pannonius Tudományegyetem. A Pollack Mihály Műszaki Főiskola, majd 2000-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola bekapcsolódásával alakult ki a mai tízkarú egyetem, amely a mezőgazdasági képzésen kívül majd minden felsőoktatási területet magába foglal. Jelenleg a pécsi egyetem a legnagyobb hallgatói létszámú magyar felsőoktatási intézmény.

A Pécsi Tudományegyetem nemcsak Pécs városa, hanem a Dél-Dunántúl regionális egyeteme is. A legnagyobb munkáltató a városban, meghatározó szerepe van a régió minden szellemi területén, művészetekben, tudományban, gyógyításban egyaránt.

Vidéki egyetemek közül csak Pécsen van egyetemi szintű – sőt, doktori iskolát is működtető – képzőművészeti program, egyetemi szintű zeneművészeti képzés. Összesen 210 szakon lehet Pécsen tanulni.

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: *Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása*

Granducato di Toscana, principato mediceo (1569-1737)

Italy, Archivio di Stato di Firenze

Desde los inicios del siglo XX el turismo comenzó a ser considerado por la administración española como una fuente de riqueza que merecía ser apoyada. Jurídicamente se opta por la creación de órganos *ad hoc* para su gestión y con autonomía financiera para el cumplimiento de sus fines, órganos en los que pudieran participar determinadas asociaciones o corporaciones representativas de intereses privados.

Spain, Archivo General de la Administración

Megjegyzés: *For the authority record: España. Patronato Nacional de Turismo*

A instituição foi criada no contexto da formação do Estado Nacional, sendo já prevista na 1ª Constituição (1824), dois anos após a proclamação da independência. Durante o período imperial, na medida em que o país era uma monarquia centralizada, reuniu também documentos de origem provincial. Com a República, dado seu caráter federativo, passou a atuar primordialmente no âmbito do Executivo Federal. O Arquivo Nacional custodia acervo oriundo dos poderes Executivo, Legislativo e Judiciário, documentação cartorária e privada, esta de pessoas, famílias e instituições.

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: *For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)*

En el Antiguo Régimen no existía un sistema reglado, sometido a una ley de procedimiento, lo que dificulta la fijación exacta del periodo de vigencia del cuerpo normativo.

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority entry Consejo de Guerra

Le cubisme est un courant artistique, né d'une étroite collaboration entre Picasso et Braque, inspiré par Cézanne. Il voit le jour en 1907, avec *Les Femmes d'Alger*, oeuvre considérée par les historiens de l'art comme le point de départ de tout l'art moderne, mais il ne prend son nom qu'en 1908, appelé ainsi par le journaliste Louis Vauxcelles lors du compte rendu d'une exposition d'oeuvres de Braque.

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: For the authority record: Pablo Picasso

5.3. KAPCSOLATOK ADATCSOPORT

Az adatcsoport célja más szervezetekkel/testületekkel, személyekkel, családokkal fennálló kapcsolatok leírása, mely entitásokról szintén készülhetnek azonosító leírások.

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Cél:

Adjuk meg a kapcsolódó entitások nevét, egyedi azonosítóit, hogy ez a leírás összeköthető legyen a kapcsolódó szervezetek/testületek, személyek és családok azonosító leírásaival.

Szabály:

Rögzítsük a kapcsolódó entitás kitüntetett névalakját és minden releváns egyedi azonosítóját, ideértve azonosító leírásának azonosítóját is.

5.3.2. A kapcsolat jellege

Cél:

Meghatározni a leírt entitás és egy másik szervezet/testület, személy vagy család kapcsolatának általános jellegét.

Szabály:

Rögzítsük a kapcsolat jellegét. Ehhez a nemzeti szabályok vagy szokások által előírt általános kategóriákat kell felhasználni vagy az alábbi négy kategória valamelyikét. A "szabályok és szokások" (5.4.3.) elemében adjuk meg a kapcsolat leírásához használt tipológiát.

- **hierarchikus kapcsolat** (pl.: feljebbvaló/alárendelt, ellenőrző/ellenőrzött, tulajdonos/tulajdon)

Hierarchikus kapcsolatban az entitás hatalmat, illetve ellenőrzést gyakorolhat más szervezetek/testületek, személyek vagy családok felett, vagy alá lehet vetve több más szervezetek/testületek, személyek, családok hatalmának is (ez a helyzet pl. vegyes bizottságoknál, vagy olyan szervezeteknél, amelyek felettes szerve többször változott).

- **kronologikus kapcsolat** (pl. előd/utód)

Kronologikus kapcsolatban az entitás több más szervezetet/testületet, személyt vagy családot követhet bizonyos tevékenységek folytatásában, illetve funkciók gyakorlásában. Ugyanígy őt is követhetik időben más szervezetek/testületek, személyek vagy családok.

- **családi kapcsolat**

A családban egy adott személynek nagy számú kapcsolódása lehet a család többi tagjához, vagy magához a családhoz, mint entitáshoz. Amennyiben a család szerkezete túlságosan összetett, célszerű lehet valamennyi családtagról azonosító leírást készíteni, és ezeket összekötni a szülőkével, a házastársakéval, gyermekekével. Alternatív megoldásként, ezek az információk rögzíthetők a "szervezeti felépítés/geneológia" (5.2.7.) elemében is.

- **asszociatív kapcsolat**

Az asszociatív kapcsolat olyan általános kategória, melybe besorolható minden, a fenti kategóriákban nem szereplő kapcsolat. Pl.: vevő-eladó viszony, tagság, rész/egész, üzleti partner.

5.3.3. A kapcsolat leírása

Cél:

A kapcsolat jellegének konkrét meghatározása

Szabály:

Ismertessük konkrétan a leírt entitás és a vele kapcsolatban álló entitás kapcsolatának jellegét. Pl.: felettes/alárendelt szerve, tulajdonosa, elődje, házastársa, gyermeke, unokatestvére, tanára, diákja, munkatársa stb. Adjuk meg a "szabályok és szokások" (5.4.3.) elemében a kapcsolatok leírására használt tipológiát. A kapcsolat történetéről és/vagy jellegéről szöveges leírás is adható.

5.3.4. A kapcsolat időköre

Cél:

Megjelölni az adott kapcsolat fennállásának időkörét.

Szabály:

Rögzítsük, amennyiben megadható, a kapcsolat kezdetét vagy az utódlás időpontját, valamint, a kapcsolat megszűnésének időpontját. A "szabályok és szokások" (5.4.3.) elemében adjuk meg, hogy a dátum formátumára vonatkozóan milyen szabványt vagy rendszert követtünk (pl.: ISO 8601).

Példák:

Első kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Pécsi Orvostudományi Egyetem

5.3.2. A kapcsolat jellege

Kronologikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

Előd

5.3.4. A kapcsolat időköre

1950/1999

Második kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Janus Pannonius Tudományegyetem

5.3.2. A kapcsolat jellege

Kronologikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

Előd

5.3.4. A kapcsolat időköre

1982/2000

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

5.3.1 A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója	<i>Kitüntetett névalak</i>	Granducato di Toscana, Restaurazione lorenese, Ministero degli affari ecclesiastici, Firenze (1848 - 1861)
	<i>Azonosító</i>	
5.3.2 A kapcsolat jellege		Cronologica
5.3.3 A kapcsolat leírása		Successore
5.3.4 A kapcsolat időköre		1848

5.3.1 A kapcsolódó szervezet/testület,	<i>Kitüntetett névalak</i>	Granducato di Toscana, Restaurazione
--	----------------------------	--------------------------------------

személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója		lorenese, Ufficio dello Stato civile toscano, Firenze (1817 - 1865)
	<i>Azonosító</i>	
5.3.2 A kapcsolat jellege		Gerarchica
5.3.3 A kapcsolat leírása		Ufficio dipendente
5.3.4 A kapcsolat időköre		18 giugno 1817 – 4 giugno 1848
	ISO 8601	1817/06/18-1848/06/04

Italy, Archivio di Stato di Firenze

Kitüntetett névalak	Kereszthivatkozások		A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója	A kapcsolat időköre
	A kapcsolat jellege	A kapcsolat leírása		
Consejo de Guerra	Temporal	Predecesor	Consejo Real de Castilla ES-47161AGS RA00002	1516 (probable)

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority Consejo de Guerra

5.3.1 A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója	<i>Name</i>	University of New York at Albany M.E. Grenander Department of Special Collections and Archives -The German Interlectual Èmigré Collection. - http://library.albany.edu/speccoll/findaids/ger024.htm
	<i>Kitüntetett névalak</i>	GER 024
5.3.2 A kapcsolat jellege		Associative
5.3.3 A kapcsolat leírása		Academic

Germany, Bundesarchiv

5.3.1 A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója	<i>Kitüntetett névalak</i>	Abbadie de Saint-Germain, famille d'
	<i>Azonosító</i>	
5.3.2 A kapcsolat jellege		Relation d'association
5.3.3 A kapcsolat leírása		En 1812, Aymar, marquis de Dampierre, épouse Julie-Charlotte d'Abbadie de Saint-Germain, issue d'une des plus brillantes familles de la noblesse parlementaire en Béarn.
5.3.4 A kapcsolat időköre		1812-

5.3.1 A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója	<i>Kitüntetett névalak</i>	Barthélémy, famille
	<i>Azonosító</i>	
5.3.2 A kapcsolat jellege		Relation d'association
5.3.3 A kapcsolat leírása		La famille de Dampierre s'allia aux Barthélémy par le mariage, en 1842, du marquis Elie de Dampierre et d'Henriette Barthélémy (1813-1894), petite-nièce de l'abbé Barthélémy et nièce de François, marquis Barthélémy.
5.3.4 A kapcsolat időköre		1842-

5.3.1 A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója	<i>Kitüntetett névalak</i>	Juchault de Lamoricière, famille
	<i>Azonosító</i>	
5.3.2 A kapcsolat jellege		Relation d'association
5.3.3 A kapcsolat leírása		En 1873, Anicet Marie Aymar, comte de Dampierre, fils du marquis Elie,

		épousa Marie-Isabelle, la plus jeune fille du général de Lamoricière.
5.3.4 A kapcsolat időköre		1873-

France, Centre historique des Archives nationales

Megjegyzés: Pour l'entrée d'autorité Dampierre, famille de

5.4. ELLENŐRZŐ ADATCSOPORT

5.4.1. Leírás azonosító

Cél:

Az azonosító leírás egyértelmű azonosítása a rendszerben, melyben használják

Szabály:

Az azonosító leírást egyedi azonosítóval kell ellátni a helyi és/vagy nemzeti szokásoknak megfelelően. Ha az azonosító leírás nemzetközi használatra készül, rögzíteni kell a rekordot létrehozó ország kódját az ISO 3166 szabvány utolsó változatának megfelelően. Amennyiben az azonosító leírás szerzője nemzetközi szervezet, az ország kódjának helyén a szervezet azonosítóját kell megadni.

Példák:

ES47161AGS RA 00001

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

GB/NNAF/F10216

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

AU NLA 93-535878

Australia, National Library of Australia

AU NAA CA 37

Australia, National Archives of Australia

Examples of country codes:

AU Australia

CA Canada

ES Spain

FR France

GB United Kingdom

MY Malaysia

SE Sweden

US United States

5.4.2. Intézmény azonosító

Cél:

Az azonosító leírásért felelősséget vállaló intézmény(ek) azonosítása.

Szabály:

Rögzíteni kell az azonosító leírás kidolgozásáért, módosításáért vagy terjesztéséért felelős intézmény teljes kitüntetett névalakját, vagy meg kell adni annak nemzeti vagy nemzetközi szabvány szerinti kódját. Meg kell jelölni az intézmény azonosítására használt szabályrendszert (pl. ISO 15511).

Példák:

PTE Egyetemi Levéltár

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Archivo General de Simancas

ES47161AGS (ISO 15511)

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Archivo General de la Nación
MX9AGN (ISO 15511)
México, Archivo General de la Nación
Archivio di Stato di Firenze
IT AS Fi
Italy, Archivio di Stato di Firenze
SE/RA
Sweden, Riksarkivet
US DNA
United States, National Archives and Records Administration
DE/ Barch
Germany, Bundesarchiv

5.4.3. Szabályok és/vagy szokások

Cél:

Az azonosító leírás kidolgozása során alkalmazott nemzeti vagy nemzetközi szabályok, szokások felsorolása.

Szabály:

Rögzítsük az alkalmazott szabályok, szokások nevét és, amennyiben ez szükséges, a felhasznált változat számát vagy a megjelenés időpontját. Külön fel kell sorolni a "kitüntetett névalak" képzésénél alkalmazott szabályokat. Meg kell adni a dátumformáknál használt különböző szabályrendszereket (pl. ISO 8601).

Példák:

- Alapadatok szabványa: ISAAR (CPF) - International Standard Archival Authority Record For Corporate Bodies, Persons and Families. 2. Kiad. Canberra: International Council on Archives, 2004.
- Dátumkódolási szabvány: ISO 8601 - Data elements and interchange formats - Information interchange - Representation of Dates and Times, 2. Kiadás, Genf: International Organization for Standardization, 2000.
- Íráskódolási szabvány: ISO 15924 - Codes for the representation of names of scripts, Genf: International Organization for Standardization, 2001.

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

- Norma de estructura de datos básica: ISAAR (CPF) - International Standard Archival Authority Record For Corporate Bodies, Persons and Families, 2nd ed., Canberra: International Council on Archives, 2004.
- Norma de contenido de datos: Reglas de catalogación. Ed. nuevamente rev. Madrid: Ministerio de Educación y Cultura, Centro de publicaciones : Boletín Oficial del Estado, 1999.
- Norma de codificación de fechas: ISO 8601 - Data elements and interchange formats - Information interchange - Representation of dates and times, 2nd ed., Geneva: International Organization for Standardization, 2000.
- Norma de codificación de país: ISO 3166 - Codes for the representation of names of countries, Geneva: International Organization for Standardization, 1997.
- Norma de codificación de institución: ISO 15511 - Information and documentation - International standard identifier for libraries and related organizations (ISIL), Geneva: International Organization for Standardization, 2003.
- Norma de codificación de lengua: ISO 639-2 - Codes for the representation of names of languages, Alpha-3 code, Geneva: International Organization for Standardization, 1998.
- Norma de codificación de escritura: ISO 15924 - Codes for the representation of names of scripts, Geneva: International Organization for Standardization, 2001.
- Norma de referencias bibliográficas: ISO 690 - Documentation - Bibliographic references - Content, form and structure, Geneva: International Organization for Standardization, 1987.

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

National Council on Archives, Rules for the Construction of Personal, Place and Corporate Names, 1997

United Kingdom, The National Archives: Historical Manuscripts Commission

Erfassungsschema nach: Mommsen, Wolfgang A: Die Nachlässe in deutschen Archiven, Boppard 1983
Germany, Bundesarchiv

5.4.4. A leírás státusza

Cél:

Az azonosító leírás kidolgozottsági szintjének megjelölése, hogy a felhasználó számára érthető legyen annak aktuális állapota.

Szabály:

Rögzítsük az azonosító leírás státuszát, jelezzük, ha az tervezet, véglegesített, felülvizsgált vagy törölt változat.

Példák:

Tervezet

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára
Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Finalizado

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: *For the authority record: Consejo de Guerra*

Revised

Australia, National Library of Australia

Versão preliminar

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: *For the authority Arquivo Nacional (Brasil)*

Publié avec le visa de la direction des Archives de France

France, Archives départementales de la Gironde

5.4.5. A leírás részletessége

Cél:

Megjelölni, hogy az azonosító leírás részletessége minimális, részleges, vagy teljes.

Szabály:

Adjuk meg, hogy az azonosító leírás a nemzetközi és/vagy nemzeti útmutatók és/vagy szabályok szerint minimálisnak, részlegesnek vagy teljesnek minősül. Nemzeti útmutatók vagy szabályok hiányában minimális részletességűnek tekintendők azok a rekordok, amelyekben csupán az ISAAR(CPF) szabvány által meghatározott négy legfontosabb elem kerül leírásra (ld. 4.8.) és teljesnek azok, melyek az ISAAR(CPF) szabványban meghatározott összes releváns leírási elemet tartalmazzák.

Példák:

Teljes

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára
Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Completo

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: *For the authority record: Consejo de Guerra*

Full

Australia, National Library of Australia

Resumido

Brazil, Arquivo Nacional

Megjegyzés: *For the authority record: Arquivo Nacional (Brasil)*

5.4.6. Létrehozás, felülvizsgálat, törlés időpontjai

Cél:

Annak megjelölése, hogy az azonosító leírást mikor készítették, vizsgálták felül vagy törölték.

Szabály:

Meg kell adni az azonosító leírás létrehozásának dátumát, illetve a felülvizsgálatok

időpontjait. A "szabályok és szokások" (5.4.3.) elembe adjuk meg a dátumok megadásánál alkalmazott szabályokat (pl.: ISO 8601).

Példák:

Keletkezési időpont 2009-04-15–2009-04-18

Felülvizsgálati időpont 2009-05-10

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Gyenes család azonosító leírása

2002-10-25 (Fecha de creación)

2003-12-05 (Fecha de revisión)

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

1993-05-12; revised 2002-10-28 [ISO 8601]

Australia, National Library of Australia

5.4.7. Nyelv és írásrendszer

Cél:

Megjelölni az azonosító leírás készítéséhez használt nyelve(ke)t vagy írásrendszer(e)ket.

Szabály:

Rögzítsük a levéltári azonosító leírás nyelvét (nyelveit) és írásmódját (írásmódjait).

Értelemszerűen meg kell adni a nyelveket (ISO 639) vagy az írásmódokat (ISO 15924) jelölő ISO kódokat is.

Példák:

magyar latin írásmóddal

ISO 639-2 Kód

Hun

ISO 15024 Kód

Latin

Magyarország, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltára

Megjegyzés: Pécsi Tudományegyetem azonosító leírása

Español: spa

Escritura latina: ltn

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

5.4.8. A leírás forrásai

Cél:

Azonosító leírás elkészítéséhez használt források megjelölése.

Szabály:

Ismertessük az azonosító leírás kidolgozásához felhasznált forrásokat.

Példák:

BFL XVII. 2.

BFL XVII. 425.

BFL XVII. 995.

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság azonosító leírása

HMC, *Principal Family and Estate Collections: Family Names L-W*, 1999

Complete Peerage, 1936

Burkes Peerage, 1970

Complete Baronetage, vol 5, 1906

United Kingdom, *The National Archives: Historical Manuscripts Commission*

ANDÚJAR CASTILLO, Francisco. Consejo y consejeros de Guerra en el siglo XVIII. Granada : Universidad de Granada, 1996.

DOMÍNGUEZ NAFRÍA, Juan Carlos. El Real y Supremo Consejo de Guerra (siglos XVI-XVIII). Madrid:

Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2001.
FERNÁNDEZ CONTI, Santiago. Los Consejos de Estado y Guerra de la monarquía hispana en tiempos de Felipe II (1548-1598). [Valladolid] : Consejería de Educación y Cultura, 1998.
FERNÁNDEZ CONTI, Santiago. El gobierno de los asuntos de la guerra en Castilla durante el reinado del emperador Carlos V (1516-1558). In Intrex : Instituciones y elites de poder en la monarquía hispana durante el siglo XVI. Madrid : Universidad Autónoma de Madrid, 1992, p. 47-105.
GOODMAN, David. Spanish naval power, 1589-1665: reconstruction and defeat. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
OYA OZORES, Francisco de. Promptuario del Consejo de Guerra, y Jurisdiccion Militar, en que se refieren el instituto, gobierno, y facultades de este Supremo Tribunal, y los casos en que compete, ó se limita el fuero militar..., según Ordenanzas, y Reales resoluciones. [Madrid] : [s.n.], 1740.
THOMPSON, I.A.A. Guerra y decadencia : gobierno y administración en la España de los Austrias, 1560-1620. Barcelona : Crítica, 1981.
Spain, Archivo General de Simancas
Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

ASFi, *Miscellanea Medicea*, 413: "Teatro di grazia e giustizia" di Niccolo Arrighi, cc. 194, 204, 239-242; *La Toscana nell'eta di Cosimo III. Atti del convegno, Pisa - San Domenico di Fiesole (Fi), 4-5 giugno 1990*. a cura di Franco Angiolini, Vieri Becagli, Marcello Verga, Firenze, EDIFIR, 1993, 497-520
Italy, Archivio di Stato di Firenze

5.4.9. A leírás karbantartására vonatkozó megjegyzések

Cél:

Az azonosító leírás létrehozására és módosításaira vonatkozó információk dokumentálása.

Szabály:

Rögzítsük az azonosító leírás létrehozására és karbantartására vonatkozó adatokat. Itt tüntethető fel a leírás készítőjének neve is.

Példák:

Készítő:

Horváth J. András, Bácskai Vera iratjegyzékének felhasználásával

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Gyenes család azonosító leírása

Responsable de la creación del registro de autoridad: Julia Rodríguez de Diego

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

Compilatore: Valentina Baggiani

Valentina Baggiani, 27-LUG-03, Intervento di rielaborazione completa del testo e dei contenuti in vista della pubblicazione sul web della scheda.

Italy, Archivio di Stato di Firenze

6. SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK KAPCSOLATA LEVÉLTÁRI ANYAGOKKAL ÉS MÁS FORRÁSOKKAL

A levéltári azonosító leírások létrehozásának elsődleges célja az iratok keletkezésük kontextusában történő elhelyezése. Ahhoz, hogy ez a dokumentáció igazán hasznosuljon, szükség van arra, hogy az azonosító leírásokat összekapcsoljuk az iratokról készült leírásokkal is. A levéltári azonosító leírások azonban más releváns információ-forrásokkal is összekapcsolhatók. Ebben az esetben lényeges (amennyiben ez megadható) a szervezet/testület, személy vagy család és az érintett forrás közötti kapcsolat jellegének leírása. Jelen fejezet útmutatót ad ilyen kapcsolatok létrehozásához a levéltári leíró rendszer keretében.

Ennek grafikus ábrázolását az 1. ábra tartalmazza.

A kapcsolatra vonatkozó információk rögzíthetők szöveges formában és/vagy megadhatók strukturált formában az alábbi elemek alkalmazásával; vagy a kapcsolódó forrásokra utaló link formájában.

6.1. Az érintett forrás(ok) azonosítói és címei

Cél:

Az érintett forrás(ok) egyértelmű azonosítása és az azonosító leírás, valamint az adott forrás(ok) leírása közti kapcsolat létrehozásának biztosítása.

Szabály:

Meg kell határozni az érintett forrás(ok) egyedi azonosítóját/hivatkozási kódját és/vagy címét. Amennyiben a forrásról több önálló leírás létezik, valamennyi azonosítóját adjuk meg.

6.2. Az érintett forrás(ok) típusa

Cél:

Az érintett források típusának megjelölése.

Szabály:

Határozzuk meg a forrás típusát: levéltári anyag (fond, sorozat stb.), levéltári leírás, segédlet, monográfia, újságcikk, weboldal, fényképgyűjtemény, múzeumi gyűjtemény, film, oral-history, stb.

6.3. A kapcsolat(ok) jellege

Cél:

Meghatározni a testület, személy vagy család és az érintett forrás kapcsolatának jellegét.

Szabály:

Ismertessük a szervezet/testület, személy vagy család és az érintett forrás kapcsolatának jellegét, pl. a forrás iratképzője, szerzője, tárgya, megőrzője, tulajdonosa, a szerzői jog birtokosa, stb.

6.4. Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat időköre

Cél:

Megadni az érintett forrásra vonatkozó, illetve a szervezet/testület, személy vagy család hozzá fűződő kapcsolata szempontjából meghatározó időkört és jelezni az időkör jellegét..

Szabály:

Soroljuk fel az érintett forrásra vonatkozó, illetve a szervezet/testület, személy vagy család hozzá fűződő kapcsolata szempontjából meghatározó időkorokat és jelezzük a megadott időkör(ök) jellegét.

Példák:

6.1 Érintett források azonosítói és címei

Kitüntetett névalak

Guttman (Gyenes)-Grosz-Wohlmuth-Fischel (Ferenczi) család iratai

Azonosító kód

BFL XIII.37

6.2 Érintett források típusa

Levéltári fond

6.3 Kapcsolatok jellege

Iratképző és felhalmozó.

6.4 Érintett források és/vagy a kapcsolatok időköre

18. századtól a 20. sz. második feléig

Magyarország, Budapest Főváros Levéltára

Megjegyzés: Gyenes család azonosító leírása

<i>I. kapcsolat</i>		
6.1 Az érintett források(ok) azonosítói és címei	<i>Cím</i>	Fondo Fortunato Depero
	<i>Azonosító</i>	IT MART Dep.
6.2 Az érintett forrás(ok) típusa		Fondo archivistico
6.3 A kapcsolat(ok) jellege		Soggetto produttore
6.4 Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat(ok) időköre		1894-1960
<i>II. kapcsolat</i>		
6.1 Az érintett források(ok) azonosítói és címei	<i>Cím</i>	Fondo Biblioteca Museo Depero
	<i>Azonosító</i>	IT MART q – MD
6.2 Az érintett forrás(ok) típusa		Raccolta libraria
6.3 A kapcsolat(ok) jellege		Creatore della raccolta
6.4 Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat(ok) időköre		1910 – 1960
<i>III. kapcsolat</i>		
6.1 Az érintett források(ok) azonosítói és címei	<i>Cím</i>	Collezione Fortunato Depero (Mart: Polo culturale e Galleria Museo Depero, Rovereto (Tn).
	<i>Azonosító</i>	ITA MART, Coll Dep
6.2 Az érintett forrás(ok) típusa		Collezione d'arte
6.3 A kapcsolat(ok) jellege		Creatore della collezione
6.4 Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat(ok) időköre		1911 – 1959

Italy, Museo di arte moderna e contemporanea di Trento e Rovereto

<i>Primer Recurso Relacionado</i>		
6.1 Az érintett források(ok) azonosítói és címei	<i>Título</i>	Consejo de Guerra
	<i>Identificador único</i>	ES47161AGS/10
6.2 Az érintett forrás(ok) típusa		Fondo
6.3 A kapcsolat(ok) jellege		Productor
6.4 Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat(ok) időköre	<i>Fechas a visualizar</i>	1386/1706
	<i>Fecha ISO 8601</i>	1386/1706
	<i>Tipo de fecha</i>	Fechas de formación
<i>Segundo Recurso Relacionado</i>		
6.1 Az érintett források(ok) azonosítói és címei	<i>Título</i>	"Depósito de la Guerra"
	<i>Identificador único</i>	ES28079AGMM/1
6.2 Az érintett forrás(ok) típusa		Colección
6.3 A kapcsolat(ok) jellege		Productor
6.4 Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat(ok) időköre	<i>Fechas a visualizar</i>	1568 /1738
	<i>Fecha ISO 8601</i>	1568 /1738
	<i>Tipo de fecha</i>	Fechas de creación

Spain, Archivo General de Simancas

Megjegyzés: For the authority record: Consejo de Guerra

6.1 Az érintett források(ok) azonosítói és címei	Nachlass Arnold Brecht
	DE/Barch/ NL 89
6.2 Az érintett forrás(ok) típusa	Echter Nachlass [Archival materials/fonds]
6.3 A kapcsolat(ok) jellege	Provenienzstelle [Creator]

Germany, Bundesarchiv

A Függelék

Az ISAAR(CPF) 1. és 2. kiadásában szereplő leírási elemek összehasonlítása⁴

Első kiadás	Második kiadás
1.1 Azonosító kód	5.4.1 Leírás azonosító 5.4.2 Intézmény azonosító
1.2 Az egységes besorolási tétel típusa	5.1.1 Az entitás típusa
1.3 Az egységes besorolási címszó	5.1.2 Kitüntetett névalak
1.4 Párhuzamos címszó/címszavak	5.1.3 Párhuzamosan használt névalakok
1.5 Nem szabványos kifejezések	5.1.5 Egyéb névalakok
1.6 Kapcsolódó besorolási címszó, címszavak	5.3 Kapcsolatok adatcsoport
2.1.1 Hatósági szám(ok)	5.1.6 A szervezetek/testületek egyedi azonosítói
2.1.2 Nevek	5.1.4 Egyéb szabvány szerinti névalakok
2.1.3 A fennállás időpontja(i) és helye(i)	5.2.1 Létezés időköre és 5.2.3 Helyek
2.1.4 Telephely	5.2.3 Helyek
2.1.5 Jogi állapot	5.2.4 Jogállás
2.1.6 Jogosítványok, feladat- és tevékenységi körök	5.2.5 Funkció, foglalkozás tevékenység és 5.2.6. Jogforrások/Jogszabályok, rendelkezések
2.1.7 Ügyviteli rendszer	5.2.7 Szervezeti felépítés/genealógia
2.1.8 Kapcsolatok	5.3 Kapcsolatok adatcsoport
2.1.9 További idevágó tudnivalók	5.2.8 Kontextus
2.2.2 Nevek	5.1.4 Egyéb szabvány szerinti névalakok
2.2.3 Az életpálya /működés időpontja(i) és helyszíne(i)	5.2.1 Létezés időköre és 5.2.3 Helyek
2.2.4 Székhely/lakóhelyek	5.2.3 Helyek
2.2.5 Nemzeti hovatartozás	5.2.2 Történet
2.2.6 Foglalkozás, tevékenységi kör	5.2.5 Funkció, foglalkozás, tevékenység
2.2.8 Kapcsolatok	5.3 Kapcsolatok adatcsoport
2.2.9 További idevágó tudnivalók	5.2.8 Kontextus

⁴ Király Péternek az ISAAR/CPF első kiadásáról készült fordításában használt kifejezések.

2.3.2 Nevek	5.1.4 Egyéb, szabvány szerinti névalakok
2.3.3 A létezés/működés időpontja(i) és helyszíne(i)	5.2.1 Létezés időköre és 5.2.3 Helyek
2.3.4 Helyszínek és/vagy földrajzi területek	5.2.3 Helyek
2.3.5 Nemzeti hovatartozás	5.2.2 Történet
2.3.6 Foglalkozás, tevékenységi kör	5.2.5 Funkció, foglalkozás, tevékenység
2.3.7 Családfa	5.2.7 Szervezeti felépítés/genealógia
2.3.8 Kapcsolatok	5.3 Kapcsolatok adatszoport
2.3.9 További idevágó tudnivalók	5.2.8 Kontextus
3.1 Megjegyzés	5.4.8 A leírás forrásai és 5.4.9 A leírás karbantartására vonatkozó megjegyzések
3.2 Szabályok vagy szokások	5.4.3 Szabályok és/vagy szokások
3.3 Időpont	5.4.6 Létrehozás, felülvizsgálat, törlés időpontjai

B Függelék – Teljes példák

A mellékelt példák nem előírások, csupán szemléltető jellegűek, bemutatják a szabályok lehetséges alkalmazási módjait és interpretációit. Jelen példákat, vagy a példák megjelenítési formáit ne tekintsük előírásnak! A jelen szabványban szereplő szabályok az azonosító leírás számára rögzítendő adatelemeket (input) szabják meg, nem pedig az információk megjelenítésének (output) módját. Ez utóbbi sokféleképpen megoldható úgy, hogy a különböző megoldások egyaránt összhangban legyenek a szabvánnyal.

1. példa. Család azonosító leírása

5.1 AZONOSÍTÁSI ADATCSOPORT

5.1.1 Entitás típusa

Család

5.1.2 Kitüntetett névalak

Gyenes család

5.1.3 Párhuzamosan használt névalakok

Guttman család

5.1.4 Egyéb, szabvány szerinti névalakok

5.1.5 Egyéb névalakok

Gyenes (Guttman -Grosz-Wohlmuth-Fischel (Ferenczi) család

5.1.6 Szervezetek/testületek egyedi azonosítói

5.2 LEÍRÁSI ADATCSOPORT

5.2.1 Létezés időköre

18. századtól a 20. sz. második feléig

5.2.2 Történet

A döntően felső-magyarországi vármegyékből, kisebb részben Délvidékről, illetve Pestről és Budáról származó, zsidó eredetű familia társadalmi, üzleti és szakmai felemelkedése Budapesten ment végbe a 19. és 20. század folyamán. A jelenleg is fennálló család központi alakjának Guttman József Gyula eredetileg kéziszedő, majd nyomdatulajdonos, végül banktisztviselő tekinthető (1855-1922). Mind apai nagyapja (Guttman József), mind a már Pesten nőül vett Grósz Rebekának a nagyapja (Grósz Sámson) Abaúj megyéből származott. Guttman József öt gyermeke közül (Géza, Jenő és Pál 1903-ban magyarosítanak Gyenesre) Jenő és Pál házasságkötése folytán kerül a család kapcsolatba a Ferenczi (Fischl), illetve a Wohlmuth családokkal. A holokauszt történetéhez kapcsolódó adalék, miszerint Ferenczi Dénes I. világháborús kitüntetései folytán (I. és II. o. ezüst és bronz vitézségi érem) kivételezett személynek minősült, amelyet bizonyos mértékig érvényesíteni is tudott.

5.2.3 Helyek

Csobád, Méra, Csobád (Abaúj vármegye); Pest város; Budapest.

5.2.4 Jogállás

-

5.2.5 Funkció, foglalkozás, tevékenység

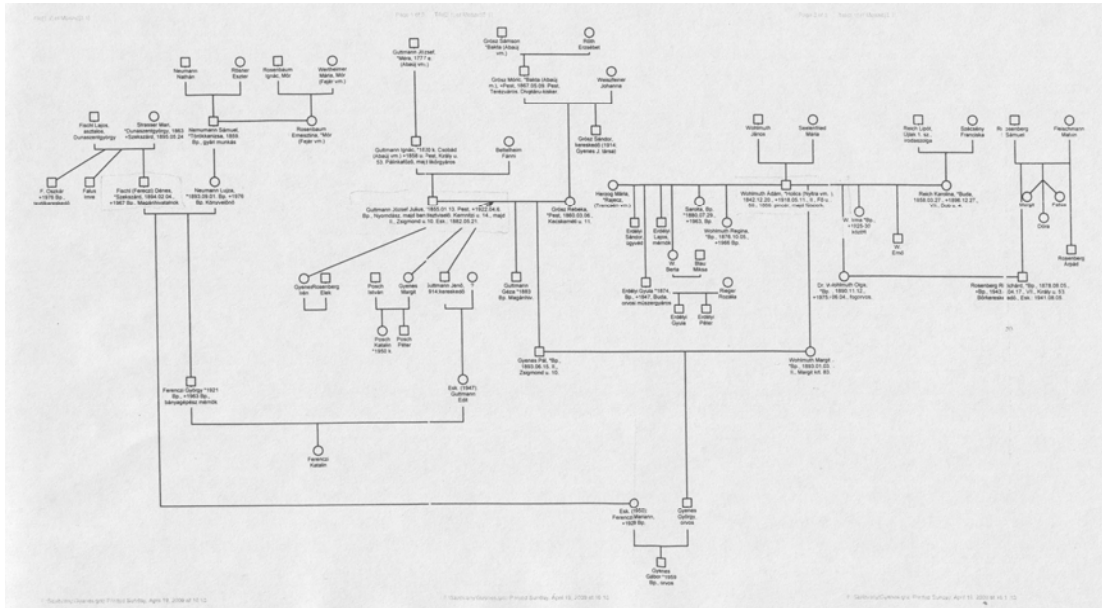
Guttman Ignác *1820 k. +1858 u.: pálinkafőző majd likőrgyáros; Guttman József Julius, *1855.01.13. Pest, +1922.04.6.: kéziszedő majd banktisztviselő Guttman Jenő, 1914: kereskedő; Guttman Géza *1883. magánhivatalnok; Gyenes Pál, *1893.06.15. magánhivatalnok; Gyenes György, orvos; Gyenes Gábor *1959, orvos.

5.2.6 Jogforrások/Jogszabályok, rendelkezések

Ferenczi Dénes az 1942:XIV. tc. 6. §-a alapján volt kivételezett helyzetben.

5.2.7 Szervezeti felépítés/genealógia

CSALÁDFA

5.2.8 Tágabb összefüggések

A család 1945 után élt több leszármazottja is szoros kapcsolatot ápol a Budapesti Izraelita Hitközséggel. Az idős családtagok szociális ellátásában a hitközség jótékonyági szervezete működött közre.

5.3 KAPCSOLATOK ADATCSOPORT

Első kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Grósz család

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

A család Grósz Rebeka (*Pest, 1860.03.06.) és Guttman József Július házassága révén került kapcsolatba egymással. Rebeka nagyapja, Sámson és apja, Móricz (+Pest, 1867.05.09. Terézváros, divatáru-kiskereskedő) is az Abaúj megyei Bakta községben született. Grósz Sándor, kereskedő, Rebeka fivére pedig 1914-ben Rebeka fia, Gyenes Jenő üzlettársa volt.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum

Esküvő: 1882.05.21.

Második kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Ferenczi (Fischl) család

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

A Ferenczi család központi figurája a szekszárdi születésű Dénes (1914-ben magyarosított) magánhivatalnok, akinek asztalos atyja és anyja is dunaszerdahelyiek voltak. Felesége, Neumann Lujza könyvelőként tevékenykedett, akinek apja, Neumann Sámuel Törökkanizsáról való gyári munkás volt. Ferenczi Dénes mindkét gyermeke Gyenes-leszármazottakkal kötött házasságot: Ferenczi Mariann Gyenes György orvoshoz, Gyenes József unokájához megy feleségül, míg fia, Ferenczi György annak másik unokáját, Gyenes Editet veszi nőül. A két család között tehát keresztkapcsolat létesül.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum

Ferenczi György és Gyenes Edit házasságkötése: Bp., 1947.; Gyenes György és Ferenczi Mariann házasságkötése: Bp., 1950.

Harmadik kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Wohlmuth család

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

A Gyenesek a Wohlmuth famíliával Gyenes Pálnak Wohlmuth Margittal kötött házassága révén kerülnek rokonságba. A család központi alakja a Nyitra megyéből származó Wohlmuth Ádám pincér, majd fűszerkereskedő volt. Kétszer nősült. A Trencsén megyei Herzog Máriával kötött házasságából hat gyermek, a budai Reich Karolinával kötött frigyből négy utód származott. Társadalomtörténeti szempontból főként a megházasodott két idősebb leány: Olga és Margit személye bír jelentőséggel, ugyanis mindketten egyetemre kerülnek. A fogorvos Olgát Rosenberg Richárd visszavonult Király utcai bőrkereskedő, míg Margitot Gyenes Pál veszi nőül.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum

Gyenes Pál (*Bp., 1893.06.15. II., Zsigmond u. 10.) magánhivatalnok és Wohlmuth Margit (*Bp., 1893.01.03., II., Margit krt. 83.) által kötött házasság.

5.4 ELLENŐRZŐ ADATCSOPORT

5.4.1 Leírás-azonosító

HUN 348 BFL

5.4.2 Intézmény azonosító

Budapest Főváros Levéltára

5.4.3 Szabályok és/vagy szokások

ISO 8601, ISO 3166

5.4.4 Leírás státusza

Tervezet

5.4.5 Leírás részletessége

Részleges

5.4.6 5.4.6. Létrehozás, felülvizsgálat, törlés időpontjai

Keletkezési időpont 2009-04-15 - 2009-04-18

Felülvizsgálati időpont 2009-05-10

5.4.7 Nyelv és írásrendszer

ISO 639 hu (Magyar)

ISO 15924 HUNG

5.4.8 Leírás forrásai -

5.4.9 Leírás karbantartására vonatkozó megjegyzések

Készítő

Horváth J. András, Bácskai Vera iratjegyzékének felhasználásával.

6. SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK KAPCSOLATA LEVÉLTÁRI ANYAGOKKAL ÉS MÁS FORRÁSOKKAL

6.1 Érintett források azonosítói és címei

Kitüntetett névalak

Guttmann (Gyenes)-Grosz-Wohlmuth-Fischel (Ferenczi) család iratai

Azonosító kód

BFL XIII.37

6.2 Érintett források típusa

Levéltári fond

6.3 Kapcsolatok jellege

Iratképző és felhalmozó.

6.4 Érintett források és/vagy a kapcsolatok időköre

18. századtól a 20. sz. második feléig

2. példa. Személy azonosító leírása

5.1 AZONOSÍTÁSI ADATCSOPORT

5.1.1 Entitás típusa

Személy

5.1.2 Kitüntetett névalak

Nécsey István

5.1.3 Párhuzamosan használt névalakok -

5.1.4 Egyéb, szabvány szerinti névalakok -

5.1.5 Egyéb névalakok -

5.2 LEÍRÁSI ADATCSOPORT

5.2.1. Létezés időköre

Születés / Halálozás dátuma 1873-10-12

1965 után

5.2.2 Történet

Apja Nécsey János tanító, anyja sz. kiskéri Bócz Emília (1849-1935) volt. 1873-10-12 - Nagymágócson született. 1901-08-17 - Ungvárott eljegyzi Farkas Irént. 1918 - Tábori postatiszt, majd távirdaellenőrként Miskolcra helyezik. 1922 - 1928 - Sátoraljaújhelyen posta távirda ellenőr. 1935-től van adat arra, hogy már nyugállományba vonult. Testvérei: Mária, Vajcik Ignácné; Anna, Boócz Oszkárné; Rezső. Nagynénje: Anna, Virgovits Józsefné. Gyermekei: Antal, József, Irén, Magdolna, Rezső (?) Sógora: Boócz Oszkár".

5.2.3 Helyek

Születés helye

Nagymágócs

Halálozás helye

Dunakeszi

Tartózkodási helyek

Miskolc, 1918; Sátoraljaújhely, 1922-11-05 - 1928-03; Alag, 1935-1946;
Eljegyzés: Ungvár, 1901-08-17.

5.2.4 Jogállás -

5.2.5 Funkció, foglalkozás, tevékenység

Első

Tábori postatiszt, 1918

Második

Posta távirda ellenőr, 1922-11-05 - 1928-03

Harmadik

Nyugalmozott posta főellenőr, 1935-1941

5.2.8 Tágabb összefüggések

Nécsey Istvánnal, illetve a családdal kapcsolatban intenzív szlovák kulturális hatás mutatható ki. Ez részint Irén lányának a zólyom megyei Jarabó és Vámos (Myto) községekből 1935-ben hozzá írott szlovák nyelvű szövegeket is tartalmazó leveleiből, részint egy 1938-ban Nécsey István által készített szlovák nyelvű üzleti levéltervezet alapján, továbbá egy 1923-ból származó, szlovák nyelvű útlevélkérvény alapján állítható.

5.3 KAPCSOLATOK ADATCSOPORT

Első kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Nécsey Istvánné

Előző név

sz. Farkas Irén

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

Megnevezés

Felesége

Leírás

Nécsey Istvánt 1918 decemberében a hivatali kötelesség, a katonai szolgálatot követően Miskolcra szólította. Felesége – nem tudni mi okból – a Felvidékre került/maradt. A levelek a család elszakíttósága mellett a háborús bizonytalanságot is tükrözik.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum: 1918-12, Ungvár

Második kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

(?) Ernő

Előző név

5.3.2 Kapcsolat típusa / kategóriája

Asszociatív

5.3.3 Kapcsolat leírása

Megnevezés

Komája

Leírás 1918 októberében Vámoson (Zólyom vm.) tartózkodó komája számára pénzt küldött, aki részletekbe menően tájékoztatta őt mind gyermeke tanítási nehézségeiről, mind a küszöbön álló politikai változásokról: "...a cseh-tót állam létesítését itt biztosra veszik, ez pedig rosszabb a halálnál!..." A kapcsolat vele 1941-ben is szívélyes, rokoni volt, hisz Ernő megosztotta vele az Erdélybe helyezett fia sorsa, valamint az ellátási nehézségek és a háborús kilátások fölötti aggodalmait.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum: 1918-10-08, 1941-01-08

Harmadik kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Nécsey Antal

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

Megnevezés

Fia

Leírás

Ernő komája leveléből tudható, hogy N. Antal olyan nővel kötött házasságot, aki nem illett bele a családba, s amellyel atyja haragját érdemelte ki.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum: 1941.01.08

Negyedik kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó személy egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Bócz Oszkár

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

Megnevezés

Sógora

Leírás

A Felvidéken maradt (Velkenherce) sógorát és annak családját anyagilag, pl. családi ékszerek eladásával is támogatja. Magyarországról élelmiszereket, a hegyaljáról pl. bort juttat nekik. Számos információ a különféle élelmiszerek és áruk felvidékre juttatásáról.

5.3.4 Kapcsolat időköre

Dátum: 1922

Ötödik kapcsolat

5.3.1 Kapcsolódó szervezet / testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Egységesített/szabványosított névalak

Nécsey Irén

5.3.2 Kapcsolat jellege

Családi

5.3.3 Kapcsolat leírása

Megnevezés

Leánya

Leírás

Leánya 1935-ben a Felvidéken (Vámos, Jarabó), 1940-ben Endrődön, 1941-ben Szegeden, majd a visszacsatolt Délvidék különböző helyiségeiben szociális gondozónőként tevékenykedett, s rk. egyházi alkalmazásban állott. Fontos szerepet töltött be a határokon is átnyúló családi kapcsolatok ápolásában. Részletesen tájokoztatta atyját a helyi magán- és közéleti fejleményekről, továbbá a magyar-szlovák baráti-szomszédsági kapcsolatok jellemző helyi megnyilvánulási formáiról. Több helyütt szlovák nyelvű szövegrészeket színesítik a beszámolókat. Jelentős teret kap a közlendők sorában a felvidéki rk. egyházi viszonyok szubjektív hangú értékelése. A Délvidékről írott levelekben a visszacsatolások optimista értékelése mellett a náciktól (így!) való félelméről is tájékoztatja apját.

5.3.4 Kapcsolat időpontja

Dátum: 1935, 1941, 1947-1948, 1951

5.4 ELLENŐRZŐ ADATCSOPORT

5.4.1 Leírás azonosító

HUN 348 BFL

5.4.2 Intézmény azonosító

Budapest Főváros Levéltára

5.4.3 Szabályok és/vagy szokások

ISO 8601, ISO 3166

5.4.4 Leírás státusza

Tervezet

5.4.5 Részletezési részletessége

Részleges

5.4.6 Létrehozás, felülvizsgálat, törlés időpontjai

Keletkezési időpont

2009-04-15 - 2009-04-18

Felülvizsgálati időpont

5.4.7 Nyelv és írásmód

ISO 639 hu (Magyar)

ISO 15924 HUNG

5.4.8 Leírás forrásai -

5.4.9 Leírás karbantartására vonatkozó megjegyzések

Készítő

Horváth J. András

6. SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK KAPCSOLATA LEVÉLTÁRI ANYAGOKKAL ÉS MÁS FORRÁSOKKAL

6.1 Érintett források azonosítói és címei

Név

Nécsey István posta főellenőr iratai

Azonosító kód

BFL XIV.111

6.2 Érintett források típusa

Levéltári iratanyag

6.3 Kapcsolatok jellege

Iratképző

6.4 Érintett források és/vagy a kapcsolatok időköre

1918-1941

3. példa. Szervezet/testület azonosító leírása

5.1 AZONOSÍTÁSI ADATCSOPORT

5.1.1. Az entitás típusa

Szervezet

5.1.2. Kitüntetett névalak

Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság

5.1.3. Párhuzamosan használt névalakok

5.1.4. Egyéb szabvány szerinti névalakok

5.1.5. Egyéb névalakok

Magyar Nemzeti Múzeum Igazoló Bizottsága

5.2. LEÍRÁSI ADATCSOPORT

5.2.1. Létezés időköre

1945.04.12-1946.04.24.

5.2.2. Történet

A Magyar Nemzeti Múzeum 1945 márciusának első felében kezdeményezte a Budapesti Nemzeti Bizottságnál egy igazolóbizottság kiküldését. A bizottság kijelölt három tagja 1945. április 7-én tette le esküjét. Az április 12-én, a budapesti városházán tartott alakuló ülésen dr. Ortutay Gyulát (FKGP) választották a bizottság elnökévé; a tagok dr. Szemerényi Oszvald (MKP), dr. Mátrai László (NPP), dr. Halász György (jogász tag), és dr. Györke József (behívott tag) voltak. Az igazolásokat elindító április 23-i ülésen már Horváth Zoltán (SZDP) és Boros Margit (Szakszervezet) is részt vett. A bizottság változatlan összetételben 1946. április 24-ig folytatta munkáját.

Az igazoló eljárás, a Magyar Nemzeti Múzeum autonóm státusa miatt, a rendestől némileg eltérő módon zajlott. A behívott tagon kívül a bizottságból még egy tag (dr. Mátrai László) a Múzeum alkalmazottja volt. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumot később folyamatosan tájékoztatták az eljárások eredményéről. Az Igazságügyi Minisztérium 1945. augusztus 2-án külön átiratban szorgalmazta a múzeumi alkalmazottak igazolásainak felgyorsítását.

Az igazolóbizottság hatáskörébe utalták a gróf Teleki Pál Tudományos Intézet alkalmazottait is. Saját kérésére, 1945. július 9-én szintén ide vonták a Báró Eötvös József-Collegiumot.

5.2.3. Helyek

Budapest

5.2.4. Jogállás

Különleges néphatalmi szerv

5.2.5. Funkció, foglalkozás, tevékenység

Az igazolóbizottság hatáskörébe tartozó állami intézmények alkalmazottainak igazoló eljárás alá vonása, azok 1939-1945 közötti politikai (közéleti-munkahelyi) tevékenységének vonatkozásában.

Az igazolás alá vont Magyar Nemzeti Múzeum korabeli szervezete az 1934: VIII. tc. értelmében kiterjedt: I. a Magyar Királyi Országos Levéltár közös címébe foglalt Kormányhatósági Levéltárra és a Magyar Nemzeti Múzeum Levéltárára; II. az Országos Széchényi Könyvtárra; III. az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumra; IV. a Magyar Történeti Múzeum közös címébe foglalt Régészeti-Történeti-

Iparművészeti Gyűjteményekre és a Néprajzi Múzeumra; V. az Országos Természettudományi Múzeumra; VI. a Közgyűjtemények Országos Főfelügyelőségére. Az igazolások kiterjedtek a Hopp Ferenc Keletázsiai Múzeumra, a gróf Teleki Pál Tudományos Intézetre, és a Báró Eötvös József-Collegium is.

A nyugatra távozott, később hazatérő alkalmazottak igazolását nem ez a bizottság, hanem a Budapesti 321/b. (Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium II.) sz. Igazolóbizottsága végezte.

5.2.6. Jogforrások/Jogszabályok, rendelkezések

15/1945. M.E. rendelet a közalkalmazottak igazolásáról

5.2.7. Szervezeti felépítés/genealógia

Az igazolóbizottság elnöke dr. Ortutay Gyula (FKGP); tagjai dr. Szemerényi Oszvald (MKP), Horváth Zoltán (SZDP), dr. Mátrai László (NPP), Boros Margit (Szakszervezet), dr. Halász György (jogász tag), és dr. Györke József (behívott tag) voltak. Jegyzőkönyvvezetőként Soltész Juhász Erzsébet működött közre, aki azonban nem számított a bizottság tagjai közé.

5.2.8. Tágabb összefüggések

Az igazoló eljárásokra a szovjet Vörös Hadsereg által elfoglalt területeken, a debreceni Ideiglenes Kormány rendelete, illetőleg a fővárosban a Budapesti Nemzeti Bizottság kezdeményezése nyomán került sor. Ennek célja az állami szervek, illetőleg általában véve a közélet politikailag megbízhatatlan, vagy annak ítélt (nyilas, németbarát, jobboldali) elemektől való megtisztítása volt. Az eljárások lefolytatását a fővárosban a Budapesti Nemzeti Bizottság által az egyes szervekhez kiküldött, a vonatkozó rendeletben szabályozott módon összeülő és működő igazolóbizottságok végezték.

5.3. KAPCSOLATOK ADATCSOPORT

1. kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület megnevezése, egyedi azonosítója

Magyar Nemzeti Múzeum

5.3.2. A kapcsolat jellege

Hierarchikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

A Budapesti 143/b. sz. Igazolóbizottság végezte a Magyar Nemzeti Múzeum, illetőleg az annak idején szervezeti keretében működő intézmények alkalmazottainak igazolását.

5.3.4. A kapcsolat időköre

1945.04.12-1946.04.24.

2. kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület megnevezése, egyedi azonosítója

Gróf Teleki Pál Tudományos Intézet

5.3.2. A kapcsolat jellege

Hierarchikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

A Budapesti 143/b. sz. Igazolóbizottság végezte az intézmény alkalmazottainak igazolását.

5.3.4. A kapcsolat időköre

1945.05-1946.03.

3. kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület megnevezése, egyedi azonosítója

Báró Eötvös József-Collegium

5.3.2. A kapcsolat típusa

Hierarchikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

A Budapesti 143/b. sz. Igazolóbizottság végezte az intézmény alkalmazottainak igazolását.

5.3.4. A kapcsolat időpontjai

1945.08.27.

4. kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület megnevezése, egyedi azonosítója

Budapesti 321/b. (Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium II.) Igazolóbizottság

5.3.2. A kapcsolat típusa

Asszociatív

5.3.3. A kapcsolat leírása

A Budapesti 321/b. sz. Igazolóbizottság, mint 585. sz. Nyugatos Igazolóbizottság folytatta le az eredetileg a Budapesti 143/b. sz. Igazolóbizottság hatáskörébe tartozó Magyar Nemzeti Múzeum nyugatra távozott alkalmazottainak igazoló eljárásait.

5.3.4. A kapcsolat időpontjai

1945-1946

5. kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó személy megnevezése

dr. Ortutay Gyula

5.3.2. A kapcsolat jellege

Asszociatív

5.3.3. A kapcsolat leírása

A Budapesti 143/b. sz. Igazolóbizottság elnökeként dr. Ortutay Gyula irányította a Magyar Nemzeti Múzeum, a Gróf Teleki Pál Tudományos Intézet, és a Báró Eötvös József-Collegium alkalmazottainak igazolását.

5.3.4. A kapcsolat időköre

1945.04.12-1946.04.24.

5.4. ELLENŐRZŐ ADATCSOPORT

5.4.1. Leírás azonosító

5.4.2. Intézmény azonosító

Budapest Főváros Levéltára

5.4.3. Szabályok és/vagy szokások

ISAAR CPF – Szervezetek/testületek, személyek és családok levéltári azonosító leírásának nemzetközi szabványa, 2. kiadás. Levéltárak Nemzetközi Tanácsa, 2004.

5.4.4. A leírás státusza

Tervezet, ideiglenes

5.4.5. A leírás részletessége

Részleges

5.4.6. Létrehozás, felülvizsgálat és törlés időpontjai

2009.05.04.

5.4.7. Nyelv és írásrendszer

Magyar

5.4.8. A leírás forrásai

BFL XVII. 2.

BFL XVII. 425.

BFL XVII. 995.

5.4.9. A leírás karbantartására vonatkozó megjegyzések

Nagy Sándor, Budapest Főváros Levéltára

6. SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK KAPCSOLATA LEVÉLTÁRI ANYAGOKKAL ÉS MÁS FORRÁSOKKAL

6.1. A kapcsolódó források azonosítói és címei

BFL XVII. 425.

Budapesti 143/b. sz. (Magyar Nemzeti Múzeum) Igazolóbizottság iratai

6.2. A kapcsolódó források típusa

Levéltári fond

6.3. A kapcsolatok jellege

Iratképző

6.4. A kapcsolódó források évköre és/vagy a kapcsolatok évköre

1945-1946

4. példa. Szervezet/testület azonosító leírása

5.1 AZONOSÍTÁSI ADATCSOPORT

5.1.1. Az entitás típusa

Szervezet/testület

5.1.2. Kitüntetett névalak

Pécsi Tudományegyetem

5.1.3. Párhuzamosan használt névalalakok

University of Pécs (angol nyelvű megnevezés)

5.1.5. Egyéb névalalakok

PTE (rövidített megnevezés)

5.2 LEÍRÁSI ADATCSOPORT

5.2.1. Létezés időköre

ISO 8601 alapján megjeleníthető időszak

2000/

5.2.2. Történet

A PTE 2000-ben jött létre a Janus Pannonius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a szekszárdi Illyés Gyula Tanárképző Főiskola egyesülésével. A korábban integrált Pollack Mihály Műszaki Főiskola 2004-ben egyetemi kar státuszt kapott (Pollack Mihály Műszaki Kar). 2005-ben a Pécsi Tudományegyetem tizedik karaként alakult meg a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar. 2006-ban az Egészségügyi Főiskolai Kar egyetemi karrá alakult, új neve: Egészségtudományi Kar.

5.2.3 Helyek

Pécs, Szekszárd, Szombathely, Zalaegerszeg, Kaposvár

5.2.4 Jogállás

Állami felsőoktatási intézmény

5.2.5. Funkciók, foglalkozás, tevékenység

Az intézmény állami feladatként ellátandó alaptevékenysége:

- meghatározott képzési területen és képzési szinten alapképzést, mesterképzést, egységes, osztatlan képzést, továbbá szakirányú továbbképzést folytathat, s e képzésben oklevelet ad ki;
- kifutó rendszerben egyetemi és főiskolai szintű képzést folytat;
- meghatározott szakmacsoportban felsőfokú szakképzést folytathat s e képzésben bizonyítványt ad ki;
- részt vesz a közoktatási, továbbá a felsőoktatásnak nem minősülő szakképzési és az ágazati törvényekben meghatározott egyéb képzési feladatok megvalósításában;
- az intézmény szabályzatának mellékletében felsorolt területeken, az erre vonatkozó külön jogszabály rendelkezései szerint részt vesz a szakorvos-, a szakfogorvos-, a szakgyógyszerész-, klinikai szakpszichológus, népegészségügyi

szakemberképzésben, beleértve a más felsőfokú végzettséggel rendelkezők egészségügyi szak- és továbbképzését is;

- a felsőoktatási törvényben foglaltak alapján részt vesz az egészségügy körébe tartozó feladatok ellátásában, a vonatkozó külön jogszabályok rendelkezései szerint;
- a képzéshez kapcsolódó képzési területeken, tudományterületeken, illetve művészeti ágban, alap-, alkalmazott és kísérleti kutatásokat és fejlesztéseket, tudományszervezést, technológiai innovációt, valamint az oktatást támogató egyéb kutatásokat végez;
- közoktatási intézmény alapítójaként és fenntartójaként közoktatási feladatokat lát el, pedagógusképzést folytató intézményként gyakorló közoktatási intézmény fenntartója;
- a képzés céljait szolgáló művészeti gyakorlólhelyeket tart fenn;
- egészségügyi ellátás céljából egészségügyi szolgáltatót létesít és tart fenn klinikai központként;
- a nemzeti és az egyetemes kultúra és a művészetek közvetítésével, művelésével és fejlesztésével, az anyanyelvi és az idegen nyelvi ismeretek fejlesztésével hozzájárul a hallgatók felkészítéséhez az értelmiségi létre;
- az oktatás és a kutatás színvonalas ellátásához szükséges nemzetközi kapcsolatait fejleszti és ápolja;
- tankönyv- és jegyzetkiadást, taneszköz-fejlesztést végez;
- az alaptervékenységi körbe tartozó hallgatók részére saját szervezetében tankönyv- és jegyzetellátást, könyvtári és laboratóriumi szolgáltatást, kollégiumi elhelyezést, kulturális és sportolási lehetőséget nyújt, továbbá olyan szolgáltatásokat, amelyek a hallgatók beilleszkedését, egészséges életvitelét és egészségügyi ellátását szolgálják;
- diákotthoni szolgáltatást nyújt;
- az Egyetemi Könyvtár könyvtári és tudományos információs szolgáltatást lát el az egyetemen oktatott tudományterületeken;
- az alkalmazásában lévő közalkalmazottak ellátásával kapcsolatos feladatokat végez a vonatkozó jogszabályok szerint;
- az intézmény infrastruktúrájának fenntartásával és folyamatos fejlesztésével kapcsolatban saját szervezetben lát el feladatokat;
- feladatai teljesítése érdekében gazdasági, továbbá belső ellenőrzési feladatot ellátó funkcionális szervezeti egységet, valamint igazgatási, szervezési, műszaki szolgáltató és más, a működést biztosító funkcionális szervezeti egységeket működtet.

5.2.6. Jogforrások/Jogszabályok, rendelkezések

- Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény;
- A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény;
- A felsőoktatási intézményhálózat átalakításáról, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 1999. évi LII. törvény;
- A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény;
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény;

- A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény;

5.2.7. Szervezeti felépítés/genealógia

http://www.pte.hu/files/tiny_mce/File/szabalyzatok/2mell-organogram081218.doc

5.2.8. Tágabb összefüggések

Az első pécsi egyetemet Nagy Lajos király alapította 1367-ben. Ez a tradíció persze inkább csak virtuális, hiszen a történelem viharai miatt az egyetem hosszú ideig nem működött. A XVIII. század végétől folyik Pécsen újra felsőoktatás, de igazi egyetemi képzés a pozsonyi egyetem 1923-as Pécsre helyezésével indul újra. A két háború között a pécsi egyetem nemzetközi hírű professzorokkal büszkélkedhetett – Kerényi Károly, Thienemann Tivadar, Halasy Nagy József és mások. A Pécsi Tudományegyetem a Tanárképző Főiskola integrálásával 1982-től lett Janus Pannonius Tudományegyetem. A Pollack Mihály Műszaki Főiskola, majd 2000-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola bekapcsolódásával alakult ki a mai tízkarú egyetem, amely a mezőgazdasági képzésen kívül majd minden felsőoktatási területet magába foglal. Jelenleg a pécsi egyetem a legnagyobb hallgatói létszámú magyar felsőoktatási intézmény.

A Pécsi Tudományegyetem nemcsak Pécs városa, hanem a Dél-Dunántúl regionális egyeteme is. A legnagyobb munkáltató a városban, meghatározó szerepe van a régió minden szellemi területén, művészetekben, tudományban, gyógyításban egyaránt.

Vidéki egyetemek közül csak Pécsen van egyetemi szintű – sőt, doktori iskolát is működtető – képzőművészeti program, egyetemi szintű zeneművészeti képzés. Összesen 210 szakon lehet Pécsen tanulni.

5.3. KAPCSOLATOK ADATCSOPORTJA

Első kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Pécsi Orvostudományi Egyetem

5.3.2. A kapcsolat jellege

Kronologikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

Előd

5.3.4. A kapcsolat időköre

1950/1999

Második kapcsolat

5.3.1. A kapcsolódó szervezet/testület, személy vagy család megnevezése, egyedi azonosítója

Janus Pannonius Tudományegyetem

5.3.2. A kapcsolat jellege

Kronologikus

5.3.3. A kapcsolat leírása

Előd

5.3.4. A kapcsolat időköre

1982/2000

5.4 ELENŐRZŐ ADATCSOPORT

5.4.1 Leírás azonosító

HU PTE EL

5.4.2 Intézmény azonosító

PTE Egyetemi Levéltár

5.4.3 Szabályok és/vagy szokások

- Alapadatok szabványa: ISAAR (CPF) - International Standard Archival Authority Record For Corporate Bodies, Persons and Families. 2. Kiad. Canberra: International Council on Archives, 2004.

- Dátumkódolási szabvány: ISO 8601 - Data elements and interchange formats - Information interchange - Representation of Dates and Times, 2. Kiadás, Genf: International Organization for Standardization, 2000.

- Íráskódolási szabvány: ISO 15924 - Codes for the representation of names of scripts, Genf: International Organization for Standardization, 2001.

5.4.4 A leírás státusza

Tervezet

5.4.5. A leírás részletessége

Teljes

5.4.6. Létrehozás, felülvizsgálat, törlés időpontjai

Készítés ISO 8601 szerinti időpontja

2009.06.01

Áttekintés ISO 8601 szerinti időpontja

2009.07.04.

5.4.7 Nyelv és írásrendszer

magyar latin írásmóddal

ISO 639-2 Kód

Hun

ISO 15024 Kód

Latin

5.4.8 A leírás forrásai

www.pte.hu

5.4.9 A leírás karbantartására vonatkozó megjegyzések

Készítette: Lengvári István

6. SZERVEZETEK/TESTÜLETEK, SZEMÉLYEK ÉS CSALÁDOK KAPCSOLATA LEVÉLTÁRI ANYAGOKKAL ÉS MÁS FORRÁSOKKAL

Első kapcsolt forrás

6.1 Az érintett forrás(ok) azonosítói és címei

Pécsi Püspöki Joglíceum iratai

Baranya Megyei Levéltár VIII.2.

6.2. Az érintett forrás(ok) típusa

Fond

6.3 Kapcsolat(ok) jellege

Előd által keletkeztetett iratok

6.4 Az érintett forrás(ok) és/vagy a kapcsolat időköre

Megjeleníthető időszak

1830 – 1923

ISO 8601 időszak

1830 – 1923

1. Ábra. A szervezetek/testületek, személyek és családok levéltári azonosító leírása 2. kiadása (ISAAR(CPF)) és az Általános levéltári leírás nemzetközi szabványa 2. kiadása (ISAD(G)) közötti kapcsolat

